

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Факультет міжнародних економічних відносин
та туристичного бізнесу
Кафедра міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

Кваліфікаційна робота магістра

на тему: **«АВСТРАЛІЯ В МІЖНАРОДНИХ МІГРАЦІЙНИХ
ПРОЦЕСАХ»**

Виконав:

студент 2 курсу, групи УО-61

спеціальності «Міжнародні економічні
відносини»

освітньої програми «Міжнародні
економічні відносини»

другого (магістерського) рівня вищої
освіти

 Оленін Д. Є.

Керівник:

к.е.н., доц. Шуба М. В.

Рецензент:

Харків – 2023 року

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
 Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
 Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
 Кафедра міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова
 Рівень вищої освіти другий (магістерський)
 Спеціальність 292 – «Міжнародні економічні відносини»
 Освітня програма – «Міжнародні економічні відносини»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри міжнародних
 економічних відносин
 імені Артура Голікова
 Надія КАЗАКОВА

« ____ » _____ 2023 року

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ Оленіну Денису Євгеновичу

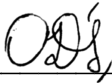
1. Тема роботи «Австралія в міжнародних міграційних процесах»
 керівник роботи к.е.н., доц. Шуба М.В.
 затверджені наказом по університету від “03”02. 2023 року № 4002-5/248
2. Строк подання студентом роботи 21.11.2023 р.
3. Перелік питань, які потрібно розробити.

Розглянути теоретичні засади дослідження міжнародних міграційних процесів; дослідити класифікацію та причини міжнародної міграції; визначити методичні підходи до дослідження місця Австралії в міжнародних міграційних процесах; проаналізувати сучасні тенденції розвитку міжнародних міграційних процесів; встановити особливості участі Австралії в міжнародних міграційних процесах; дослідити наслідки міжнародних міграційних процесів для Австралії; оцінити результативність міграційної політики Австралії; узагальнити рекомендації щодо підвищення ефективності системи міграції в Австралії.

4. План роботи

№ з/п	Назви етапів роботи
1.	Розділ 1. Теоретико-методичні підходи до дослідження міжнародних міграційних процесів
2.	Розділ 2. Сучасний стан та особливості участі Австралії в міжнародних міграційних процесах
3.	Розділ 3. Перспективи участі Австралії в міжнародних міграційних процесах

5. Дата видачі завдання 01.12.2022

Студент Д. Є. Оленін
(підпис)

Керівник роботи М. В. Шуба
(підпис)

ЗМІСТ

Вступ	5
Розділ 1. Теоретико-методичні підходи до дослідження міжнародних міграційних процесів	8
1.1. Теоретичні засади дослідження міжнародних міграційних процесів	8
1.2. Класифікація та причини міжнародної міграції	15
1.3. Методичні підходи до дослідження місця Австралії в міжнародних міграційних процесах	23
Висновки до першого розділу	25
Розділ 2. Сучасний стан та особливості участі Австралії в міжнародних міграційних процесах	26
2.1. Сучасні тенденції розвитку міжнародних міграційних процесів	26
2.2. Особливості участі Австралії в міжнародних міграційних процесах	40
2.3. Наслідки міжнародних міграційних процесів для Австралії	51
Висновки до другого розділу	61
Розділ 3. Перспективи участі Австралії в міжнародних міграційних процесах	63
3.1. Оцінювання результативності міграційної політики Австралії	63
3.2. Рекомендації щодо підвищення ефективності міграційної системи в Австралії	69
Висновки до третього розділу	76
Висновки	77
Список використаних джерел	81

ВСТУП

Актуальність дослідження. Австралія – це країна, яка вже давно покладається на міжнародну міграцію для підтримки своєї економіки. Міграція займає центральне місце в національній історії Австралії. У часи змін і кризи міграція допомогла Австралії впоратися з національними викликами та сприяла створенню тривалих періодів економічного зростання.

Наразі, щоб забезпечити Австралії можливості для вирішення проблеми старіння населення, зниження темпів зростання продуктивності та надзвичайно складного геостратегічного середовища, існує потреба у проведенні структурної реформи міграційної системи. Міграція не є повною відповіддю на жодну з цих проблем, але вона є частиною відповіді на всі з них.

Актуальність роботи обумовлена тим, що по-перше, Австралія є потенційною моделлю для управління міграцією та переміщенням людей для інших держав, а по-друге, міграційна система Австралії потребує реформування для використання міграції для подолання поточних викликів.

Ступінь вивчення проблеми. Теоретичні підходи до дослідження міжнародних міграційних процесів розглянуто у роботах колективу авторів підручника «Міжнародні економічні відносини» за редакцією А. Голікова та О. Довгаль, О. Мульської, Н. Бортник, С. Єсімова, Н. Мороз, А. Савчук, С. Сардака, І. Іващук, Н. Стахової, М. Живко, Д. Масея, Дж. Аранго, Г. Хьюго, А. Куаусі, А. Пеллегріно, Дж.Е. Тейлора та інших.

Сучасний стан та особливості участі Австралії в міжнародних міграційних процесах досліджували К. Тазрайтер, А. Беррідж, М. Крок, К. Парсонс, К. Ф. Райт, С. Клібборн, Н. Пайпер, Н. Сіні, Д. Вуд, Б. Коутс, Т. Вілтшир, Т. Рейзенбах та інші.

Мета дослідження. Метою роботи є визначення сучасного стану, особливостей та перспектив участі Австралії в міжнародних міграційних процесах.

Відповідно до мети дослідження в кваліфікаційній роботі магістра поставлені наступні **завдання**:

- розглянути теоретичні засади дослідження міжнародних міграційних процесів;
- дослідити класифікацію та причини міжнародної міграції;
- визначити методичні підходи до дослідження місця Австралії в міжнародних міграційних процесах;
- проаналізувати сучасні тенденції розвитку міжнародних міграційних процесів;
- встановити особливості участі Австралії в міжнародних міграційних процесах;
- дослідити наслідки міжнародних міграційних процесів для Австралії;
- оцінити результативність міграційної політики Австралії;
- узагальнити рекомендації щодо підвищення ефективності системи міграції в Австралії.

Об’єкт дослідження – процес розвитку міжнародних міграційних процесів.

Предмет – сучасний стан, особливості та перспективи участі Австралії в міжнародних міграційних процесах.

Методи дослідження. У кваліфікаційній роботі магістра було використано як загальнонаукові, так і спеціальні методи дослідження. Так, історичний метод було застосовано при розгляді теоретичних засад дослідження міжнародних міграційних процесів, а також дослідженні розвитку міграційних процесів Австралії. Метод узагальнення використано при дослідженні класифікації та причин міжнародної міграції, наслідків поширення міграційних процесів для Австралії, а також при формуванні рекомендацій щодо реформи системи міграції в Австралії. Графічний метод було використано для побудови рисунків, що наочно демонструють результати дослідження. Також у другому і третьому розділі роботи використано економіко-математичні методи.

Інформаційну базу складають аналітичні звіти та статистичні матеріали Міжнародної організації з міграції, Світового банку, Організації економічного співробітництва та розвитку, Австралійського бюро статистики, Міністерство внутрішніх справ Австралії, Інституту Граттана, що готує рекомендації щодо державної політики щодо майбутнього Австралії, тощо.

Апробація. Окремі положення кваліфікаційної роботи магістра були опубліковані у збірнику матеріалів XVIII науково-практичної конференції молодих вчених «Актуальні проблеми світового господарства і міжнародних економічних відносин» (21 квітня 2023 року, м. Харків).

Робота складається зі вступу, 3 розділів, висновків; містить 87 сторінок тексту, 26 рисунків, 12 таблиць. Список джерел містить 14 найменувань літератури, 51 електронну публікацію.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ДОСЛІДЖЕННЯ МІЖНАРОДНИХ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

1.1. Теоретичні засади дослідження міжнародних міграційних процесів

Міграційні процеси відносять до динаміки і певних змін ситуації. Ці зміни не обмежуються лише певними сферами суспільного життя, такими як економічна система, соціальна сфера, система виробництва, політична система, духовна сфера. Вони також включають аспекти часу та простору (мається на увазі швидкість розвитку процесів та настання їх наслідків, а також масштаб поширення відповідних процесів на територіях регіонів, країн). Також важливими є фактори виробництва, що охоплюють зміни у системі виробничих ресурсів і виробництва, які визначають потенціал економічного зростання країни.

З огляду на це декомпонування параметрів міграційних процесів, О. Мульська пропонує їх схематичне представлення, що показано на рисунку 1.1. Вплив міграційних тенденцій відзначається у всіх сферах суспільного життя [1].

На сьогодні відсутній єдиний, послідовний науковий підхід до дослідження міжнародних міграційних процесів. Протягом 20 століття сформувалися кілька теоретичних підходів до міграції, але вони розвивалися відокремлено один від одного. Дослідники виявляють важливі відмінності у рівнях аналізу, а також у парадигматичних та тематичних орієнтаціях щодо міграції. Однією з можливих причин цієї розбіжності є те, що міграція ніколи не була винятковою сферою жодної з соціальних наук, але вивчалася більшістю з них. Різниці в підходах, дисциплінарній орієнтації та рівнях аналізу призвели до значних дискусій щодо природи, причин та наслідків міграції [2].

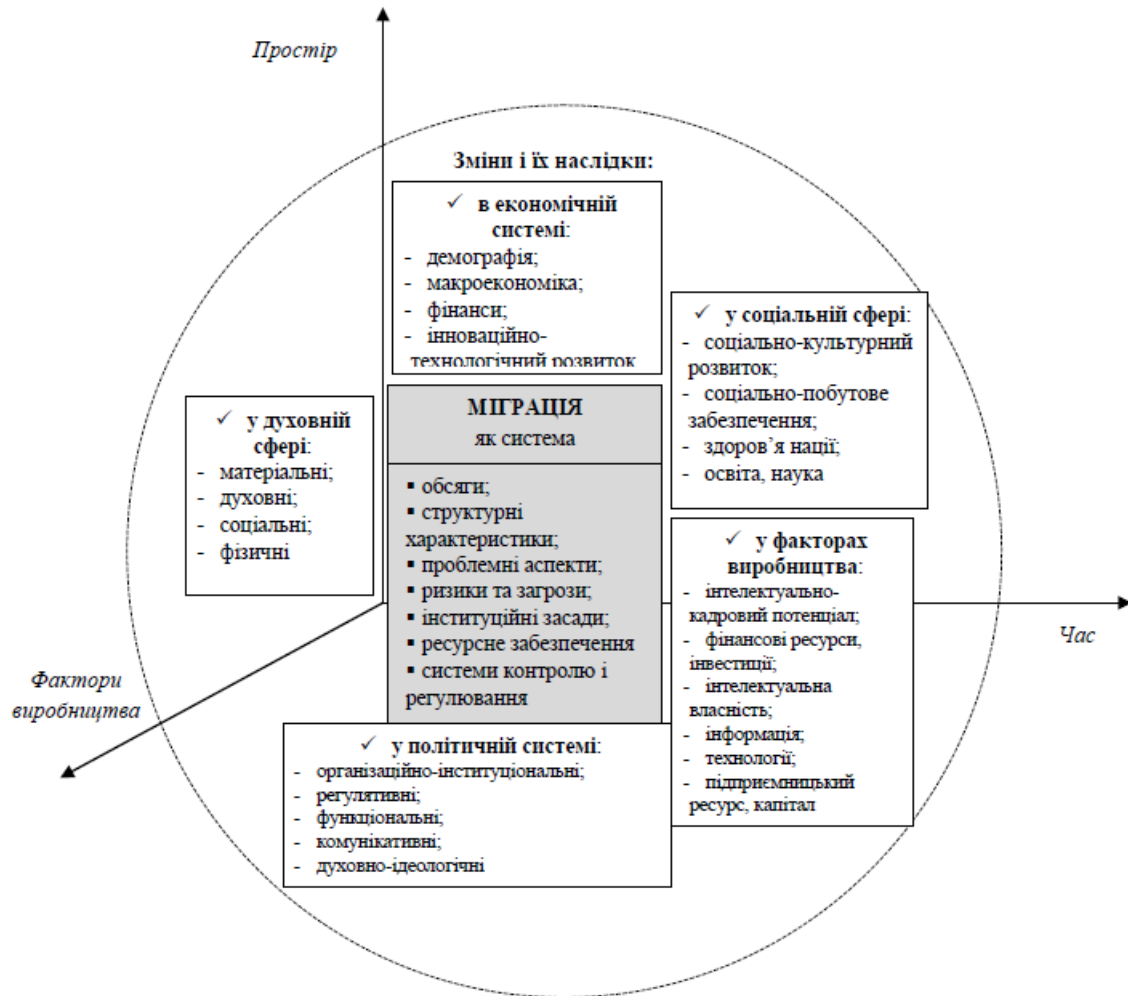

Рис. 1.1. Декомпонування параметрів міграційних процесів [1]

Міграційний процес включає різні елементи, які полягають у переміщенні певної групи громадян через простір та в часі. Для кожної конкретної територіальної спільноти цей процес означає двосторонній рух: виїзд і прибуття певної групи громадян, пов'язаний зі зміною їхнього місця постійного проживання, що може бути спричинене переселенням. Міграційний процес вважається важливим фактором, оскільки його можна розглядати як одну з ключових складових, яка впливає на зміну соціально-економічних відносин в певній адміністративно-територіальній одиниці [3].

Дослідження розвитку міграційних процесів привертало увагу представників різних економічних шкіл. Теорія міграції робочої сили зародилася приблизно 200 років тому і пройшла значні трансформації. З

кінця 60-х років активно розглядалася теоретична сторона міжнародної міграції в контексті економічного зростання. Основною ідеєю було визнання того, що міжнародне переміщення робочої сили впливає на темпи економічного зростання, а головним чинником стає різниця в оплаті праці між державами. Неокласичний підхід базується на припущенні, що всі люди отримують і споживають граничний продукт своєї праці. Прихильники цієї теорії стверджують, що еміграція сприяє підвищенню добробуту країни-реципієнта, при цьому економічний розвиток держави-донора залишається незмінним або принаймні не стає гіршим [4, с.5].

Згідно з неокейнсіанським підходом, міграція, особливо висококваліфікованих робочих кадрів, може негативно вплинути на економічне становище країни-донора робочої сили. Пропонувалася ідея введення податку на «витік мізків», при якому доходи передавались б для використання ООН з метою розвитку [5, с. 33].

Останнім часом увага в дослідженні міграції змістилася на вивчення накопичення людського капіталу як внутрішнього фактора економічного росту країни. Тобто запас людського потенціалу став ключовою передумовою економічного розвитку. А отже, міжнародна міграція може пояснювати різниці у темпах економічного зростання між різними державами.

Наразі для пояснення причин та наслідків міграційних процесів найчастіше використовують концептуальний підхід, який базується на класичній теорії і розглядає співвідношення чинників «виштовхування» та «притягування» населення та робочої сили як ключові «двигуни» цього процесу [6].

Під час аналізу факторів, які спонукають до еміграції, більшість дослідників спираються на теорію «притягування-виштовхування», яку вперше розробив англійський вчений Ернест Равенштайн [7, с. 79]. У 1889 році на основі даних перепису населення Англії та Уельсу дослідник сформулював «Закони міграції населення». Е. Равенштайн визначив, що

міграцію населення може пояснити вплив факторів «притягування-виштовхування». Так, сприятливі умови в інших країнах можуть «притягувати» людей, тоді як негативні умови «виштовхувати» їх з їхнього місця проживання. Е. Равенштайн розглядав усі чинники, які впливають на міграцію, поділивши їх на дві категорії: внутрішні чинники (які викликають «виштовхування» мігрантів) і зовнішні (які створюють «притягування»).

Наприклад, якщо в країні відсутні можливості для реалізації у сфері інтелектуальної праці – це є чинником «виштовхування» для мігрантів, бо людина не може реалізувати свій потенціал та розвивати свою кар'єру.

Отже, було відзначено, що однією з ключових причин переміщення населення є фактор економічного характеру, а саме рівень розвитку національної економіки. Серед інших роздумів Е. Равенштейна можна виділити висновки, що промисловий розвиток певних територій виступає як потужний фактор «притягування»; мешканці сільських районів виявляють більшу схильність до міграції, ніж міські мешканці; міграція є однією з передумов для урбанізації та розвитку міст [1].

Також варто згадати С. Стоффера, який досліджував фактори «притягування-виштовхування», умов та перешкод міграції населення [8].

Вищенаведена теорія міграції, запропонована Е. Равенштайном, набула подальшого розвитку завдяки Е. Лі (1966 р.). Він визначив фактори, які стимулюють або, навпаки, дестимулюють міграцію. Стимулюючими чинниками було визначено економічний розвиток країни, ефективність ринку праці та умови зайнятості; до дестимулюючих – низький рівень якості життя та соціального забезпечення, війни тощо [9].

Чинники «притягування та виштовхування», згідно з А. Савчук, можна умовно поділити на п'ять груп: економічні, політичні, соціальні, культурні та екологічні (таблиця 1.1).

Таблиця 1.1

Фактори впливу на міжнародну міграцію

Фактори «виштовхування»	Фактори «притягування»
Економічні	
Економічна нестабільність Низький рівень заробітної плати Високий рівень безробіття Низька якість життя	Стабільна економіка Високий рівень заробітної плати Низький рівень безробіття Висока якість життя
Політичні	
Політична нестабільність Високий рівень корупції	Стабільна політична система Відсутність корупції
Соціальні	
Погані умови праці Неякісна освіта Відсутність можливості самореалізації Низький рівень охорони здоров'я	Гідні умови праці Високоякісна освіта Можливість самореалізації Високий рівень та доступність охорони здоров'я
Культурні	
Расова дискримінація Релігійні переслідування	Відсутність расової дискримінації Свобода віросповідання
Екологічні	
Низька якість питної води та їжі Забруднене навколишнє середовище	Якісна питна вода та екологічно безпечна їжа Чистіше навколишнє середовище

Таблиця складена автором за матеріалами: [6]

Надалі розвиток наукових досліджень в галузі міграції став більш глибоким і охоплював все більший спектр аспектів та проблем суспільного розвитку, включаючи глобальні розміри. По-перше, світові, регіональні та місцеві міграційні процеси інтенсифікувалися, і в сучасному світі, де цифровізація та нові інформаційні технології займають важливе місце, виникли нові форми людської мобільності, і міграційні переміщення стали надзвичайно швидкими. По-друге, міграція стає все більш впливовим фактором для економічного зростання або, навпаки, занепаду, формування та використання людського потенціалу, а також покращення якості життя населення. Вона займає все важливіші позиції в ієрархії проблем, пов'язаних із державним регулюванням економіки [1].

Трудову міграцію можна розглядати як необхідний та природний процес у ринковій економіці, аналогічно до розвитку міжнародних торгових

відносин і переміщення капіталу між країнами, а також процесу міжнародної економічної інтеграції. Відповідно до законів ринку, трудові ресурси спрямовуються туди, де їх можна використовувати найбільш ефективно, забезпечуючи максимальну продуктивність. Згідно з даним підходом, у сучасному світі трудова міграція є природним і необхідним явищем, коли ринкова економіка визначає основні процеси на глобальному ринку праці.

Згідно з поглядами науковців, що праці яких відносять до класичних теорій (які представлені Е. Равенштайном, А. Люїсом, Дж. Феєм) і неокласичними концепціями (зокрема, Дж. Харрісом і М. Тодаро), трудові ресурси переселяються переважно з сільських районів, де гранична продуктивність низька, в більш розвинуті міста. Часто рішення про міграцію пояснюється уявленнями мігрантів про більш процвітаючі місця, а не фактичною реальністю. Економісти-неокласики розглядають потоки мігрантів в більш урбанізовані країни з високим рівнем безробіття [6].

На відміну від класичних теорій, структуралістські концепції пояснюють міграцію в економічному та політичному контексті нерівності між різними суб'єктами. У цьому випадку сильніші суб'єкти вибирають напрямки міграційних потоків, який є вигідним для них.

У таблиці 1.2 наведено основні напрями наукових досліджень міжнародної міграції та їх особливості.

Отже неокласики розглядали міжнародну міграцію з позиції економічного дисбалансу та нерівності між різними країнами.

Прихильники теорії людського капіталу бачить міграцію як інвестицію в людський капітал, враховуючи грошові і психологічні витрати, а також нематеріальні чинники, такі як клімат, культурний доступ і блага вищого рівня.

Нова економічна теорія звертає увагу на колективні рішення про міграцію, що приймаються членами домогосподарств або родиною. Метою міграції є максимізація доходу через грошові перекази і мінімізація ризиків [6].

Таблиця 1.2

Сутність теорій міжнародної міграції

Теорія	Характеристика	Основні особливості
Неокласична теорія	Міжнародна міграція пояснюється економічною нерівністю між країнами та економічним дисбалансом. Рух робочої сили обумовлений спробою мігрантів покращити свій економічний статус.	- Виходить із рівня зарплат та економічних нерівностей між країнами як основного фактору міграції. - Еміграція зменшує рівень розриву в заробітній платі і стимулює рух робочої сили.
Теорія людського капіталу	Підкреслює, що міграція може бути способом інвестицій в людський капітал, ураховуючи психологічні, культурні та соціальні аспекти, які впливають на рішення мігрантів.	- Аналіз нематеріальних факторів, які впливають на міграцію. - Розгляд інвестицій в освіту та навчання для покращення статусу мігрантів. - Залучення аспектів культурної та соціальної адаптації.
Нова економічна теорія	Здійснює синтез мікро- і макроекономічних підходів, вказуючи на те, що рішення про міграцію приймаються колективно членами домогосподарств або родинами. Метою виїзду є максимізація доходу та мінімізація ризиків.	- Розгляд рішень про міграцію в контексті домогосподарств. - Звернення до ризиків та доходу, пов'язаного з грошовими переказами мігрантів. - Більш комплексний підхід до розуміння міграційних процесів.

Таблиця складена автором за матеріалами: [6]

У таблиці 1.3 систематизовано основні аспекти досліджень міграції у контексті різної їх спрямованості.

Таблиця 1.3

Наукові погляди на окремі аспекти міграційних процесів

Напрямок досліджень	Вчені	Основні аспекти дослідження
Економічні дослідження	Джеймс Хансен, Джордж Бордо, Дуглас Мессі	Вивчають взаємозв'язок між міграцією та економічними процесами, такими як зайнятість і дохід, з аналізом економічного впливу міграції.
Демографічні та антропологічні	Джорджія Колдуелл, Деніел Масс, Рон Ласлетті	Вивчають вплив міграційних процесів на демографічний склад та культурне розмаїття населення. Досліджують, як імміграція впливає на зміну демографічної структури.
Політологічні	Джонатан Морроу, Філіп Мартін, Альберт Вебер	Досліджують рух населення, пов'язаний з питаннями імміграційної політики, правами іммігрантів. Вивчають вплив політичних рішень на міграційні процеси.

Таблиця складена автором за матеріалами: [10]

Таким чином, потреба у науковому аналізі міграційних процесів випливає з ряду чинників, пов'язаних із зовнішньою політикою держав та сучасною системою міжнародних відносин. Ці особливості сформувалися під впливом історичних передумов і соціально-політичних аспектів міграційних процесів. Важливою частиною цих факторів є різноманітні явища і тенденції глобалізації, а також способи проведення міжнародних відносин, які разом мають великий вплив на різні країни та регіони, з якими пов'язані міграційні потоки, їхні напрямки та динаміка.

Зокрема, значний приріст міграційних потоків, зумовлений процесами глобалізації, стимулює переміщення робочої сили з менш розвинених регіонів, а також великі масові переселення біженців, що є результатом воєнних конфліктів, соціальних, політичних та екологічних криз.

Наукові теорії міграції допомагають зрозуміти ці процеси, які обумовлені різноманітними факторами, від економічних і соціальних до культурних і політичних.

1.2. Класифікація та причини міжнародної міграції

Міграція – один із найбільш динамічних явищ у сучасному світі. Загалом, міграція – це переміщення з одного місця до іншого, незалежно від того, чи це переїзд із сільської місцевості до міста, переселення в межах країни або з однієї країни до іншої. Іншими словами, міграція передбачає саму дію переміщення.

Існує внутрішня міграція, яка відбувається всередині кордонів однієї країни, і міжнародна міграція, коли люди переміщуються із однієї країни до іншої. Внутрішня міграція, до прикладу, включає переїзд з села до міста. Прогнозується, що до 2030 року кількість міського населення подвоїться порівняно із початком 21 століття. Це може поліпшити доступ людей до медичного обслуговування та освіти, чистої питної води тощо. Проте одночасно урбанізація збільшує ризик епідемій, терористичних актів та

техногенних катастроф. Також збільшення кількості міст зі значною кількістю населення породжує низку проблем, включаючи екологічні проблеми та складнощі муніципального управління [6].

Починаючи з другої половини 20 століття, міграція стала глобальним явищем, охоплюючи практично всі континенти та різні соціальні верстви, а також різні сфери життєдіяльності. Міграція стала одним з ключових факторів у світовому розвитку.

Відповідно до С. Сардака, міграцію, як правило, розглядають як переселення народу з місця його народження та проживання в інше місце, що супроводжується освоєнням ресурсів на новій території протягом тривалого періоду часу [11, с. 12]. Цей процес дозволяє регіонам, які раніше не мали доступу до зовнішніх трудових ресурсів, повністю використовувати ці ресурси за рахунок фінансових інвестицій. В той же час мешканці перенаселених районів, які стикаються з високим рівнем безробіття, отримують можливість поліпшити своє становище за межами своєї країни.

Незважаючи на безліч переваг та можливостей, які забезпечує міграція, існують і певні негативні аспекти. Однією з основних проблем, пов'язаних з міграцією, є соціальна адаптація мігрантів до нових умов життя [6].

У науковій літературі зустрічається значна кількість класифікацій міжнародної міграції. Так, наприклад, І. Іващук, Н. Стахова, М. Живко визначають такі види міграції:

- за територіальною ознакою: зовнішня та внутрішня;
- за метою: трудова, навчання, проживання, туристична;
- за відношенням до країни: еміграція, імміграція, транзитна міграція;
- за часовою ознакою: постійна (чи незворотна), тимчасова, сезонна, кочова;
- за ступенем контролюваності: легальна та нелегальна;
- за способом реалізації: організована та неорганізована.

На наш погляд, представляє інтерес класифікація видів міграції згідно з дослідженням А. Савчук (рис. 1.2).

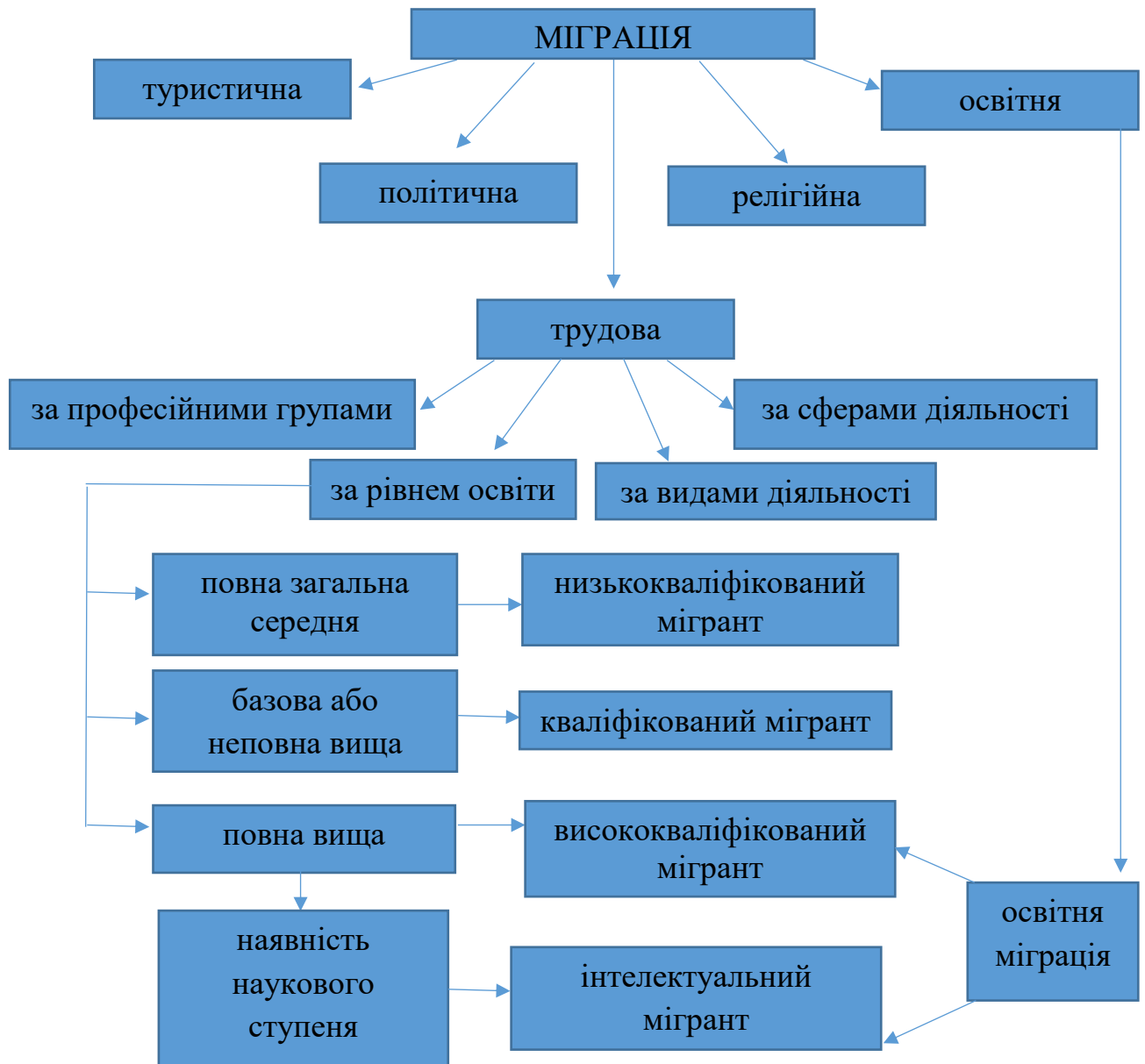

Рис. 1.2. Класифікація видів міграції згідно з А. Савчук [6]

У сучасному світі саме трудова міграція є основою міграційних процесів.

Ідея міжнародного ринку праці досить часто пояснює сучасні міграційні процеси. Дефіцит або надлишок робочої сили, який може бути в одних країнах спричиняє міграцію до або з інших країн. Це є закономірним процесом, завдяки якому відбувається формування ринків робочої сили та розподіл праці.

Узагальнюючим визначенням поняття «міграція трудових ресурсів» є переміщення працездатного населення в просторі, що пов'язано зі змінами, наприклад, в умовах життя або у виробничих процесах. Проте поняття міграції трудових ресурсів має широкий спектр інтерпретацій у науковому дискурсі. Це обумовлено складністю самої міграції, яка включає в себе низку різних факторів, що впливають на рішення індивіда переїхати з одного місця на інше. Ці фактори можуть бути різноманітними, включаючи економічні, соціальні, політичні, культурні та інші аспекти життя. Тому визначення міграції має враховувати цю різноманітність.

Міграція трудових ресурсів має важливе значення для їх розподілу між країнами. Високорозвинені країни, що мають дефіцит робочої сили, залучають висококваліфікованих фахівців з інших регіонів, що сприяє економічному зростанню. У той же час, міграція низькокваліфікованих працівників може призвести до збільшення безробіття у країні-донорі трудових ресурсів. Таким чином, міграція є важливим чинником регулювання ринку праці.

Однак міграція також супроводжується рядом складнощів. Особливо важливим є питання соціальної адаптації мігрантів до нових умов життя. Мігранти, переїжджаючи в іншу країну, зіштовхуються з різними викликами, які включають в себе культурні, мовні, соціальні та економічні аспекти. Соціальна адаптація вимагає певного часу та підтримки з боку як мігрантів, так і суспільства прийому [6].

Існують певні критерії, згідно з якими можна класифікувати міжнародну міграцію робочої сили. Нами обрано класифікацію, наведену у роботі І. Іващук, Н. Стахової та М. Живко як одну, на наш погляд, з найбільш повних класифікацій (табл. 1.4).

Таблиця 1.4

Класифікація міжнародної міграції робочої сили за І. Іващук,
Н. Стахової та М. Живко

Критерій	Види
Просторовий характер міграції	внутрішня (відбувається всередині країни)
	зовнішня (мігрант має перетнути кордон країни)
	інтеграційна міграція (переміщення населення всередині держав інтеграційного об'єднання)
Напрямок руху мігрантів	еміграція (виїзд)
	імміграція (в'їзд)
	рееміграція (повернення мігрантів на батьківщину, також інколи так називають виїзд мігранта у третю країну)
Часова ознака міграції	остаточна (виїзд назавжди)
	тимчасова (у тому числі вахтова та сезонна)
	маятникова (регулярна міграція з пункту постійного проживання до місця роботи та назад)
Організаційна ознака	добровільна (самодіяльна або організована)
	примусова
Законність перетину кордонів	легальна
	нелегальна
Якісний склад	висококваліфіковані фахівці
	низькокваліфіковані та некваліфіковані працівники
	представники творчих професій

Таблиця складена автором за матеріалами: [12]

Варто відзначити, що головною особливістю, яка відрізняє легальну трудову міграцію від нелегальної міграції є законність статусу та дії мігрантів, тобто зайняття трудовою діяльністю з відповідним дозволом.

Офіційна трудова міграція – це процес переміщення працівників через кордон країни за наявності відповідних законних дозволів, які надаються мігрантам та їх роботодавцям відповідно до міграційного законодавства цих країн. Офіційні трудові мігранти декларують участь у трудовій діяльності як мету виїзду. Офіційна трудова міграція передбачає відкритий та легальний доступ до ринку праці та правовий статус для мігрантів у приймаючій країні. Такі міграційні потоки зазвичай регулюються державними органами і підпорядковані відповідним правилам та обмеженням, що стосуються працевлаштування, перебування та соціальних прав мігрантів. Ця форма міграції може бути спрямована на задоволення потреб ринку праці приймаючої країни і часто включає робочі візи, робочі контракти та інші

юридичні механізми, які регулюють трудові відносини між мігрантами та їх роботодавцями.

Нелегальна трудова міграція – це процес переміщення працівників через кордон країни без необхідних дозволів чи відповідних правових засобів або перетин кордону є легальним, але в якості декларованої мети відвідування країни мігрантом може виступати туризм, відвідування родичів тощо, тобто дозволу на роботу такий мігрант не має, але буде працевлаштовуватися у приймаючій країні. Вона може проявлятися у таких формах:

1) в'їзд та проживання на законних підставах, але нелегальне працевлаштування;

2) нелегальні в'їзд, проживання та працевлаштування [12].

Трудові мігранти працюють у всіх сферах, але частіше за все в галузях, де не потрібна висока кваліфікація (наприклад, сфера обслуговування, сільське господарство, будівництво тощо). З одного боку, це вигідно для компаній приймаючих країн, оскільки вони можуть використовувати дешеву робочу силу. Але з іншого боку, це може призводити до надмірного припливу робочої сили в одні країни і її дефіциту в інших.

Міжнародна трудова міграція відрізняється від міжнародної міграції населення не лише своєю метою, але й тим, що достатньо часто вона має тимчасовий характер.

Залежно від кваліфікації, міжнародна трудова міграція поділяється на кваліфіковану (її також називають інтелектуальною міграцією та «відтоком мізків») та некваліфіковану трудову міграцію [10].

Міжнародна міграція робочої сили є результатом внутрішнього економічного розвитку кожної окремої країни та зовнішніх чинників, таких як міжнародні економічні відносини. Однак, у порівнянні з минулим, коли основним мотивом еміграції був етнічний, сучасна активізація міграційних процесів пояснюється різними факторами, де ключовими є економічні та соціальні мотиви.

Кожен окремий випадок міграції і загальний процес міграції зумовлені низкою причин, умов та факторів. Багато дослідників ставлять знак рівності між причинами і факторами.

Поширене ділення факторів, базуючись на характеристиках міграційних процесів, включає, наприклад, фактори, що спонукають до залучення мігрантів в нові регіони, і ті, які спрямовані на їхнє закріплення там. Інколи вони можуть бути розділені на фактори припливу та відпливу, наявність яких може або приваблювати, або відштовхувати мігрантів. Фактори можна розподілити на позитивні, які сприяють притягненню населення або сприяють їхньому успішному адаптуванню, та негативні, які стимулюють відтік населення. Ще один спосіб класифікації включає фактори-каталізатори, які прискорюють міграційні процеси, і фактори-інгібітори, які їх гальмують [12].

З вищезазначеного, зазвичай, виділяють такі причини міжнародної міграції: економічні, соціально-політичні і екологічні.

Економічні причини включають аспекти ринку праці в певних регіонах, зайнятість та загальний стан економіки. У випадку сприятливих економічних умов на місці призначення, включаючи можливість збільшення заробітної плати, кращі можливості знайти роботу і можливість здобуття багатства, мотивують мігрантів переїхати з метою уникнути внутрішньої соціальної та політичної нестабільності в їхньому рідному регіоні, і це повертає їх до місця призначення. На противагу, якщо економічні умови несприятливі у регіоні походження, бідні або безробітні особи можуть бути змушені мігрувати, щоб забезпечити своє існування.

Традиційно, у неокласичній теорії, як основну економічну причину міжнародної трудової міграції виділяють масштаби, структуру та темпи нагромадження капіталу. Ще одним важливим чинником є безробіття, а також встановлені міждержавні сімейні, історичні і культурні зв'язки.

До соціально-політичних причин відносять релігійні, етнічні, расові та культурні параметри; війни або загрози конфлікту, сімейні возз'єднання; обмеження прав і свобод тощо.

Серед екологічних причин виділяють: фактори навколишнього середовища (наприклад, зміна клімату, природні катастрофи, наявність природних ресурсів), чистота навколишнього середовища та доступ до якісної питної води та екологічно безпечної їжі [12].

Також міграційні процеси активізуються через швидкий розвиток інформаційного суспільства та транспортну доступність, яка забезпечує практично безмежні можливості пересування [13].

На рис. 1.3 наведені основні чинники міграції робочої сили за кордон.

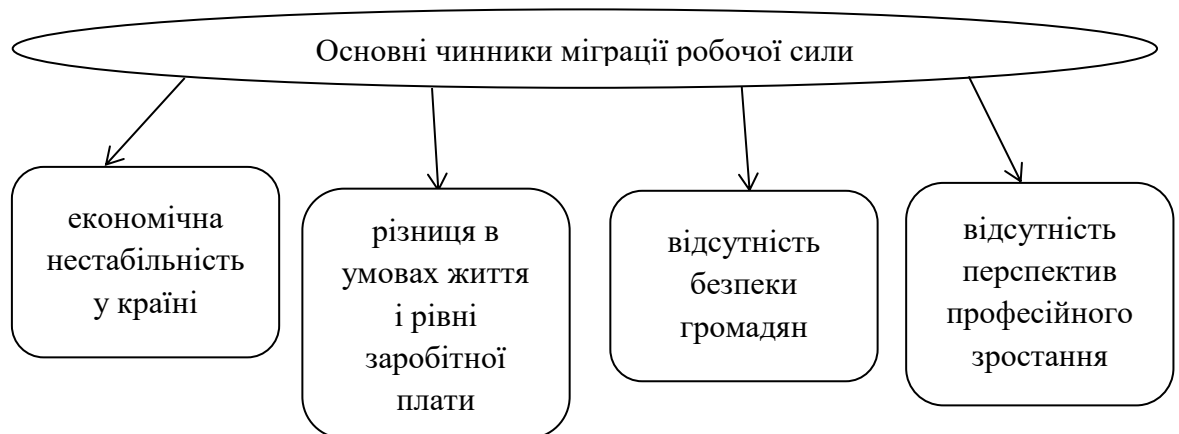

Рис. 1.3. Основні чинники міграції робочої сили

Складено автором за матеріалами: [12; 14]

Таким чином, багато у чому міжнародна міграція ґрунтується на міграції робочої сили. Незалежно від мотиваційного складника, що лежить в основі трудової міграції, основну роль відіграє економічний аспект, пов'язаний із пошуком нових місць для працевлаштування за межами країни і отриманням гідної заробітної плати [12]. При наданні пріоритету економічному характеру, слід обов'язково враховувати демографічний вимір міжнародної трудової міграції, що має значний вплив на динаміку загальної чисельності населення та її статеву-вікову структуру як у країнах-

постачальниках робочої сили, так і в країнах, що приймають трудових мігрантів.

1.3. Методичні підходи до дослідження місця Австралії в міжнародних міграційних процесах

У кваліфікаційній роботі магістра було використано як загальнонаукові, так і спеціальні методи дослідження. Так, історичний метод було застосовано при розгляді теоретичних засад дослідження міжнародних міграційних процесів, а також дослідженні розвитку міграційних процесів Австралії. Метод узагальнення використано при дослідженні класифікації та причин міжнародної міграції, наслідків поширення міграційних процесів для Австралії, а також при формуванні рекомендацій щодо реформи системи міграції в Австралії. Графічний метод було використано для побудови рисунків, що наочно демонструють результати дослідження.

Також у другому і третьому розділі роботи використано економіко-математичні методи. Так, для прогнозування відсотка мігрантів у населенні Австралії до 2026 року було застосовано тренд-аналіз, який дозволяє визначити, як змінюються показники з часом і допомагає прогнозувати майбутні зміни на основі історичних даних [15].

Для оцінювання результативності міграційної політики Австралії нами було виконано розрахунки валової міграції, сальдо міграції та коефіцієнтів міграції.

До загальних абсолютних показників обсягу міграції належить: сальдо міграції (чиста міграція, міграційний приріст/скорочення) та міграційний обіг (валова міграція) [16].

Сальдо міграції (СМ) – різниця між числом осіб, які прибули в країну і вибули з неї за певний проміжок часу:

$$СМ = П - В, \quad (1.1) [17]$$

де П – кількість прибулих осіб;

B – кількість вибулих осіб.

Міграційний обіг (МО) – сумарне число осіб, які прибули в країну і вибули з неї за певний проміжок часу:

$$MO = \Pi + B, \quad (1.2) [17]$$

Інтенсивність міграції – це рух населення, що характеризує його частоту, та виражається коефіцієнтом інтенсивності міграції [17].

Коефіцієнт інтенсивності (KI_{Π}) прибуття характеризує чисельність прибулих на 1000 наявного населення в середньому за рік [18]:

$$KI_{\Pi} = \frac{\Pi}{S} \times 1000, \quad (1.3) [18]$$

де S – середньорічна чисельність наявного населення.

Коефіцієнт інтенсивності (KI_B) вибуття характеризує чисельність вибулих на 1000 наявного населення в середньому за рік.

$$KI_B = \frac{B}{S} \times 1000, \quad (1.4) [18]$$

Коефіцієнт інтенсивності міграційного обігу (KI_{MO}) використовують для характеристики міграцій незалежно від напрямку потоків [19]. Він може бути як додатним (характеризує притік), так і від'ємним (характеризує відтік). Розраховується за формулою:

$$KI_{MO} = \frac{\Pi + B}{S} \times 1000 \text{ або } KI_{MO} = KI_{\Pi} + KI_B \quad (1.5) [18]$$

Коефіцієнт інтенсивності ($KI_{\text{чМ}}$) чистої міграції характеризує інтенсивність приросту чисельності населення [17]:

$$KI_{\text{чМ}} = \frac{\Pi - B}{S} \times 1000 \text{ або } KI_{\text{чМ}} = KI_{\Pi} - KI_B \quad (1.6) [17]$$

Для того, щоб виміряти ефективність обміну мігрантами застосовують коефіцієнт ефективності міграції (K_{EM}). Коефіцієнт ефективності міграції визначає наскільки ефективна міграція для країни (ефективною міграція вважається, якщо показник більше нуля):

$$K_{EM} = \frac{\Pi - B}{\Pi + B} \times 100 \quad (1.7) [18]$$

Отже вищенаведені методи використано задля виконання завдань та досягнення мети кваліфікаційної роботи магістра.

Висновки до першого розділу

1. Дослідження розвитку міграційних процесів привертало увагу представників різних економічних шкіл. Виділяють класичні та неокласичні теорії міграції, теорію людського капіталу тощо. Більшість дослідників спираються на теорію «притягування-виштовхування», яку вперше розробив англійський вчений Ернест Равенштайн.

2. Одним із важливих аспектів вивчення міжнародної міграції є її класифікація та розуміння причин, які підштовхують індивідів та групи до переселення з однієї країни до іншої. Міжнародна міграція може бути класифікована за тривалістю та характером переселення, за рівнем кваліфікації мігрантів, поділяючи їх на кваліфіковану та некваліфіковану робочу силу, за законністю перетину кордону тощо.

Причини міжнародної міграції можна розглядати у контексті різних факторів, які стимулюють або відштовхують індивідів від переселення. Економічні фактори, такі як можливості працевлаштування та заробітна плата, часто визначають рішення мігрантів. Політичні конфлікти, екологічні проблеми та інші соціальні чинники також впливають на процеси міжнародної міграції.

Міжнародна міграція має важливий вплив як на країни-донори, так і на країни-реципієнти. Вона може забезпечити робочу силу та вплинути на економічний розвиток країн-реципієнтів, але також створювати соціальні та культурні виклики.

3. Задля виконання завдань кваліфікаційної роботи магістра і досягнення мети нами було використано історичний метод, метод узагальнення, графічний метод тощо. Також у другому і третьому розділі роботи використано економіко-математичні методи.

РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ОСОБЛИВОСТІ УЧАСТІ АВСТРАЛІЇ В МІЖНАРОДНИХ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСАХ

2.1. Сучасні тенденції розвитку міжнародних міграційних процесів

Міжнародні міграційні процеси – це складне явище, що стосується значної кількості економічних та соціальних аспектів, а також аспектів безпеки в усьому світі [20].

За даними Доповіді про світовий розвиток у 2023 році Світового банку близько 184 млн людей, тобто 2,3 % населення світу наразі живуть за межами країни свого громадянства [21].

Дані Міжнародної організації з міграції (МОМ) у Доповіді про міграцію у світі у 2022 році має дещо відмінні дані щодо кількості мігрантів від даних Світового банку. У таблиці 2.1 наведено основні показники щодо міжнародної міграції, наведені у Доповідях про міграцію у світі 2000 та 2022 років Міжнародної організації з міграції.

Таблиця 2.1

Основні показники щодо міжнародної міграції, наведені у Доповідях про міграцію у світі 2000 та 2022 років Міжнародної організації з міграції

Показник	2000	2022
Оціночна кількість міжнародних мігрантів	173 млн	281 млн
Оціночна частка мігрантів у населенні світу	2,8 %	3,6 %
Регіон з найбільшою часткою міжнародних мігрантів	Океанія	Океанія
Країна з найбільшою часткою міжнародних мігрантів	ОАЕ	ОАЕ
Чисельність трудових мігрантів	н.д.	169 млн
Чисельність біженців	14 млн	26 млн

Таблиця складена автором за матеріалами: [20]

Зважаючи на значні зміни у показниках міжнародної міграції, збільшилася і кількість держав-членів Міжнародної організації з міграції – з 76 держав до нинішнього членського складу, що налічує 175 держав [22].

За даними фахівців Світового банку, близько 43 % (52 млн економічних мігрантів і 27 млн біженців) проживають у країнах з низьким і середнім рівнем доходу (рис. 2.1). Економічними мігрантами вважаються особи, що перетинають міжнародний кордон не з мотивів переслідування чи можливої серйозної шкоди чи смерті, а з інших причин, таких як покращення умов життя шляхом роботи чи возз'єднання з родиною за кордоном.

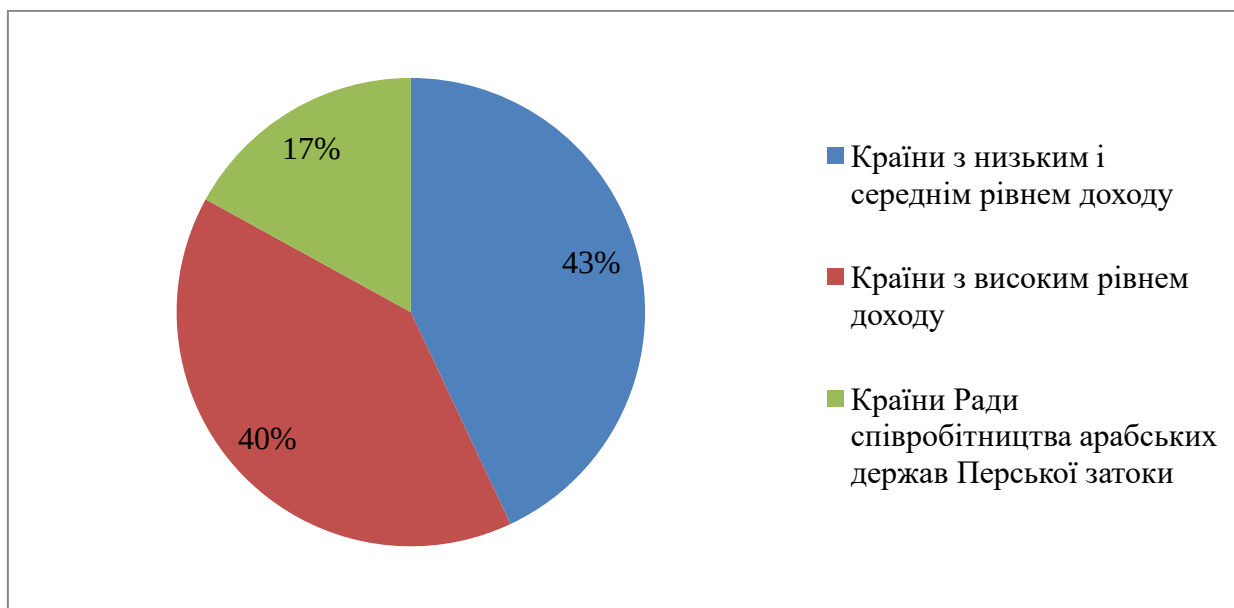

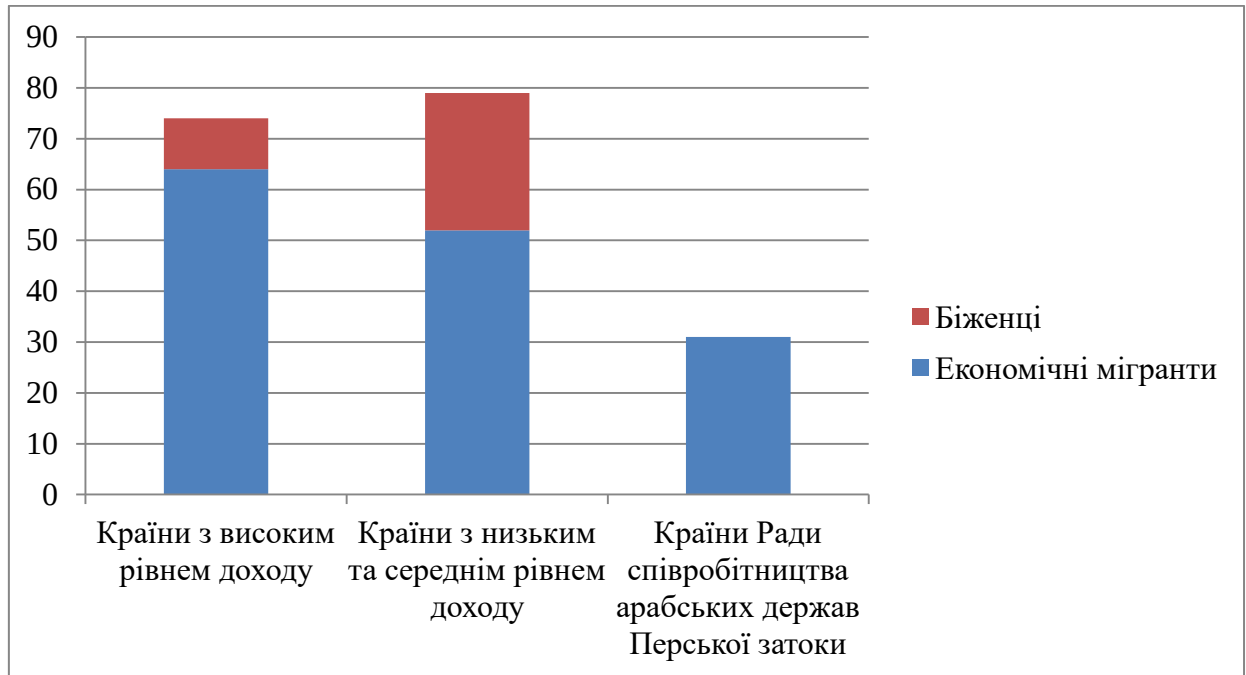
Рис. 2.1. Частка мігрантів у розбивці країн призначення з різним рівнем доходу

Складено автором за матеріалами: [21]

Приблизно 40 % мігрантів (64 млн економічних мігрантів та 10 млн біженців) проживають у країнах з високим рівнем доходу, що входять до Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) (рис. 2.1). Серед таких мігрантів високо- та низькокваліфіковані працівники та їхні сім'ї, студенти, особи, які мають намір отримати право на постійне проживання, тимчасові мігранти, а також нелегальні мігранти та особи, які звертаються за міжнародним захистом.

На рис. 2.2 наведено кількість економічних мігрантів та біженців у розбивці країн призначення з різним рівнем доходу. Близько 17 % мігрантів проживають у країнах-членах Ради співробітництва арабських держав

Перської затоки. Як видно з рис. 2.2, у країнах-членах Ради співробітництва арабських держав Перської затоки переважна більшість мігрантів – це економічні мігранти (31 млн осіб). Майже всі є тимчасовими працівниками з поновлюваними робочими візами. У середньому вони становлять близько половини населення країн Ради співробітництва арабських держав Перської затоки.

2.2. Кількість економічних мігрантів та біженців у розбивці країн призначення з різним рівнем доходу

Складено автором за матеріалами: [21]

З 1960 року частка мігрантів у світовому населенні залишається відносно стабільною, коливаючись між 2,7 % та 3,5 % світового населення. Однак ця стабільність оманлива – частково тому, що приріст населення в різних регіонах світу був нерівномірним. Темпи зростання глобальної міграції були більше, ніж у три рази вищими за темпи зростання населення в країнах з високим рівнем доходу і вдвічі повільнішими за темпи зростання населення в країнах з низьким рівнем доходу.

З 1960 року населення світу зросло приблизно на 156 %, але країни з високим рівнем доходу зросли лише на 58 %, у той час як у країнах із

середнім доходом воно зросло на 177 %, а в країнах з низьким рівнем доходу – на 383 %. Як наслідок, тенденції міграції значно різняться між групами доходу в країні (рис. 2.3 та 2.4).

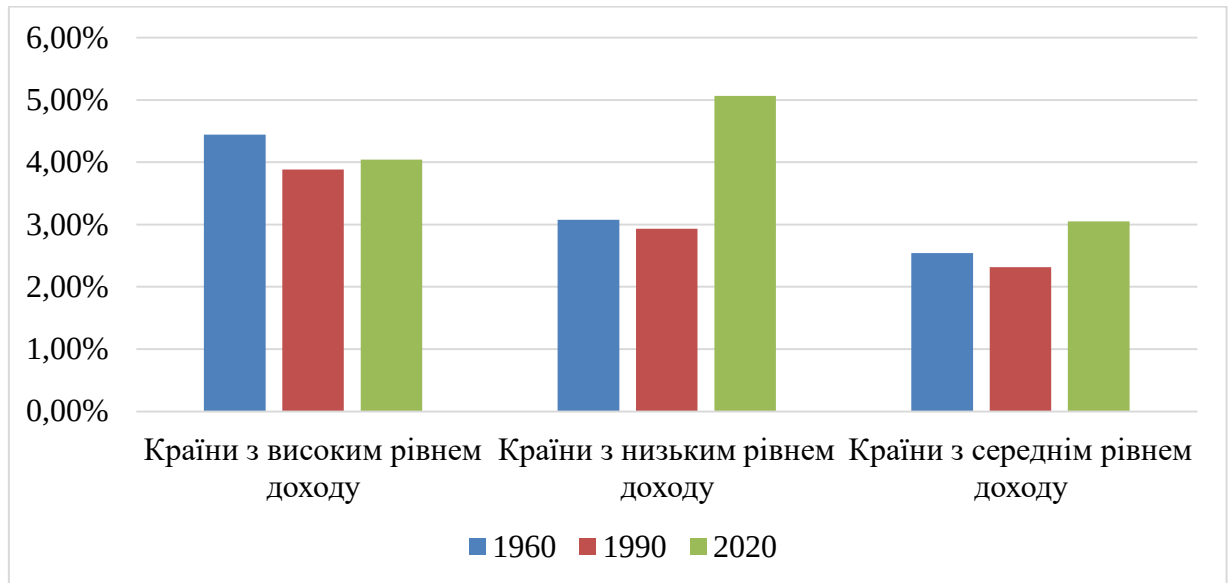

Рис. 2.3. Емігранти як частка населення, за групами доходу країн, 1960 р., 1990 р., 2020 р., %

Складено автором за матеріалами: [21]

З 1960 р. частка емігрантів у країнах з високим рівнем доходу майже не змінювалася. У той же час у країнах з низьким рівнем доходу частка емігрантів у населенні зросла майже вдвічі.

На рис. 2.4 наведено частку населення, народженого закордоном у групах країн з різним рівнем доходів. З 1960 року частка іммігрантів і натуралізованих громадян серед населення країн з низьким та середнім рівнем доходу знизилася. Проте у країнах з високим доходом частка зросла втричі.

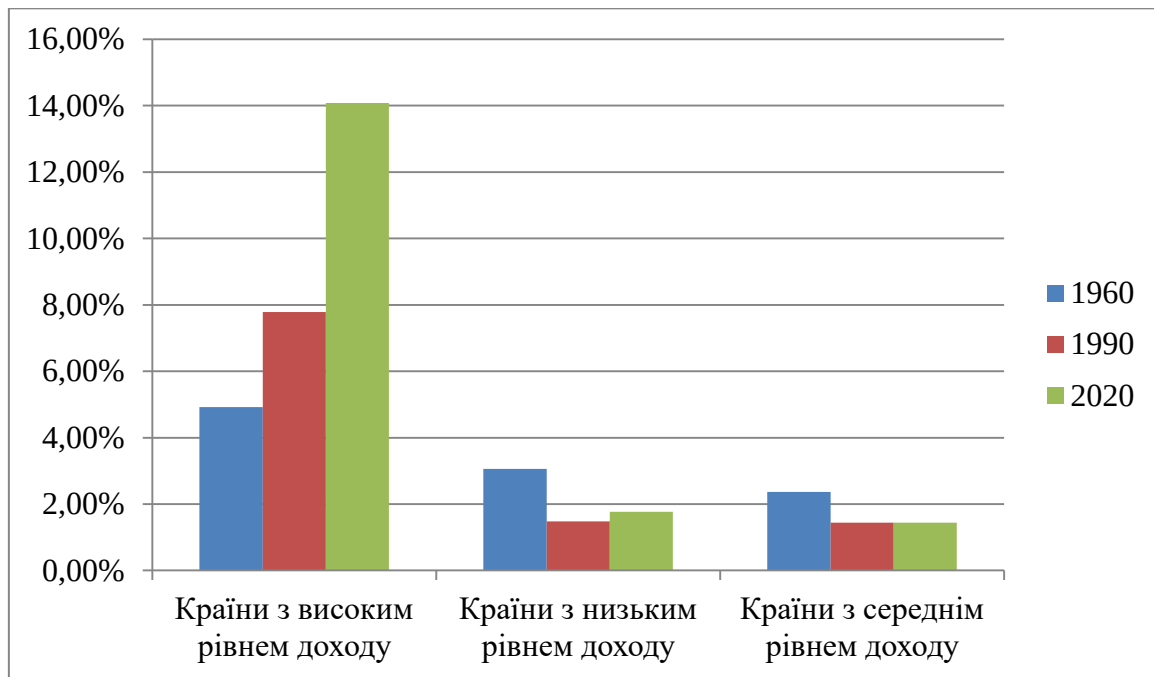

Рис. 2.4. Іммігранти як частка населення, за групами доходу країни, 1960 р., 1990 р., 2020 р., %

Складено автором за матеріалами: [21]

Оскільки рівень доходів і демографічні траєкторії змінюються з часом, напрямки міграційних потоків також змінюються. Деякі країни чи регіони стають важливими країнами походження або призначення, тоді як інші зникають. Наприклад, великі переміщення з Європи до Латинської Америки століття тому більше не відбуваються сьогодні. Міграція до країн Ради співробітництва арабських держав Перської затоки майже не існувала 60 років тому, але сьогодні ці країни є пунктом призначення для деяких із найбільших міграційних коридорів. Тим часом Ірландія та Італія, колись країни походження, стали країнами призначення [21].

З даних рис. 2.5 можна побачити, що найбільшими регіонами призначення міжнародних мігрантів у 2020 році була Європа 87 млн мігрантів (30,9 % від усіх міжнародних мігрантів) та Азія з 86 млн міжнародних мігрантів (30,5 %). Третім регіоном за кількістю міжнародних мігрантів з показником 59 млн міжнародних мігрантів, що становить 20,9 %

від усіх міжнародних мігрантів, є Північна Америка. Африка є місцем призначення для 25 млн мігрантів (9 %)

З 2005 року кількість міжнародних мігрантів у Латинській Америці та Карибському басейні зросла майже вдвічі (з близько 7 млн осіб у 2005 році до 15 млн осіб у 2020 році). Незважаючи на незначну, порівняно з вказаними вище регіонами, кількість міжнародних мігрантів (5,3 % від усіх міжнародних мігрантів), регіон має найвищі темпи зростання показника.

Найменшу частку від усіх мігрантів у світі має Океанія – 3,3 %, що становить близько 9 млн міжнародних мігрантів. Проте Океанія є лідером за показником частки міжнародних мігрантів у загальній чисельності населення – її показник становив 22 % у 2020 році.

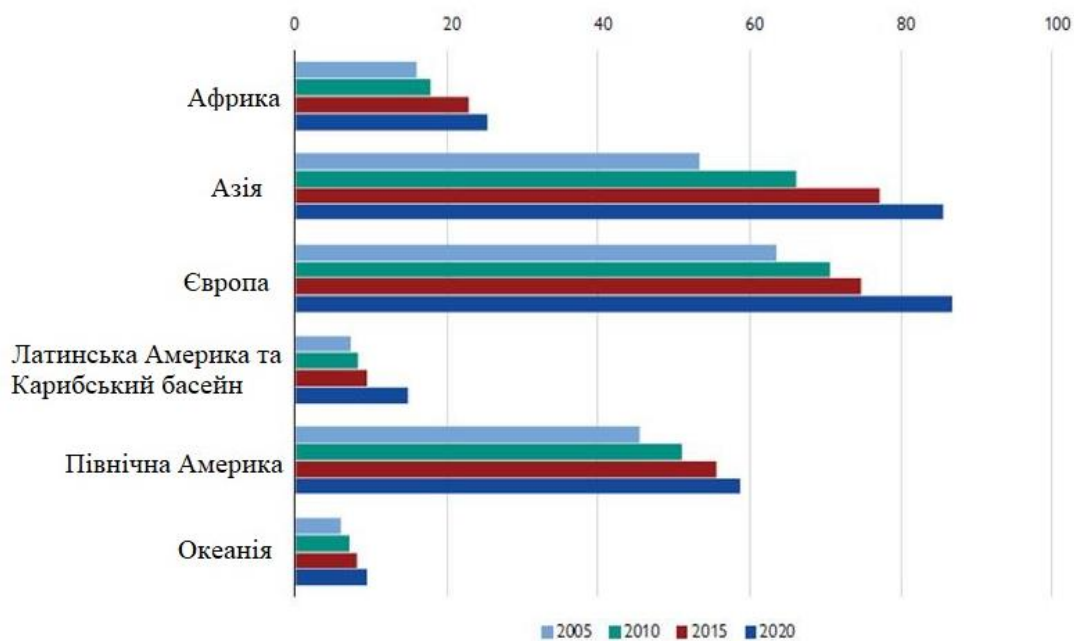

Рис. 2.5. Динаміка кількості міжнародних мігрантів за основними регіонами проживання, 2005-2020 рр., млн осіб [20]

Північна Америка посідає друге місце за часткою міжнародних мігрантів у загальній чисельності населення (15,9 %). Ще трохи менша частка Європи – 11,6 %.

Щодо Латинської Америки та Карибського басейну, Африки та Азії, то в населенні цих країн частка міжнародних мігрантів незначна і становить 2,3 %, 1,9 % та 1,8 % відповідно.

Транскордонні переміщення дедалі більше розподіляються через значну кількість коридорів. Сучасні основні коридори включають Мексику до США; Індію до Саудівської Аравії та Об'єднаних Арабських Еміратів; Індію та Китаю до США; Філіппіни до США та Бангладеш до Індії; Казахстану до рф та рф до Казахстану. Додаткові великі коридори пов'язані з основними ситуаціями вимушеного переміщення, наприклад, між Сирійською Арабською Республікою та Туреччиною, Венесуелою та Колумбією, а також Україною та Польщею [21].

Рис. 2.6 демонструє дані щодо основних країн призначення для мігрантів та країн походження. США залишаються основною країною призначення мігрантів вже протягом 50 років. У цій країні проживає понад 51 млн міжнародних мігрантів. Слідом за США йде Німеччина з майже 16 млн міжнародних мігрантів. Саудівська Аравія стала третьою за значимістю країною призначення з 13 млн міжнародних мігрантів.

Щодо провідних країн походження мігрантів, безперечним лідером є Індія. Кількість емігрантів з цієї країни становить 18 млн осіб. Мексика – друга країна за кількістю емігрантів у глобальному масштабі. З Мексики виїхало близько 11 млн осіб [20].

Як видно з даних рис. 2.6, багато країн є одночасно країнами походження, і країнами призначення. Так, наприклад, у 2020 році Україна входила як до 20 провідних країн призначення, так і провідних країн походження мігрантів.

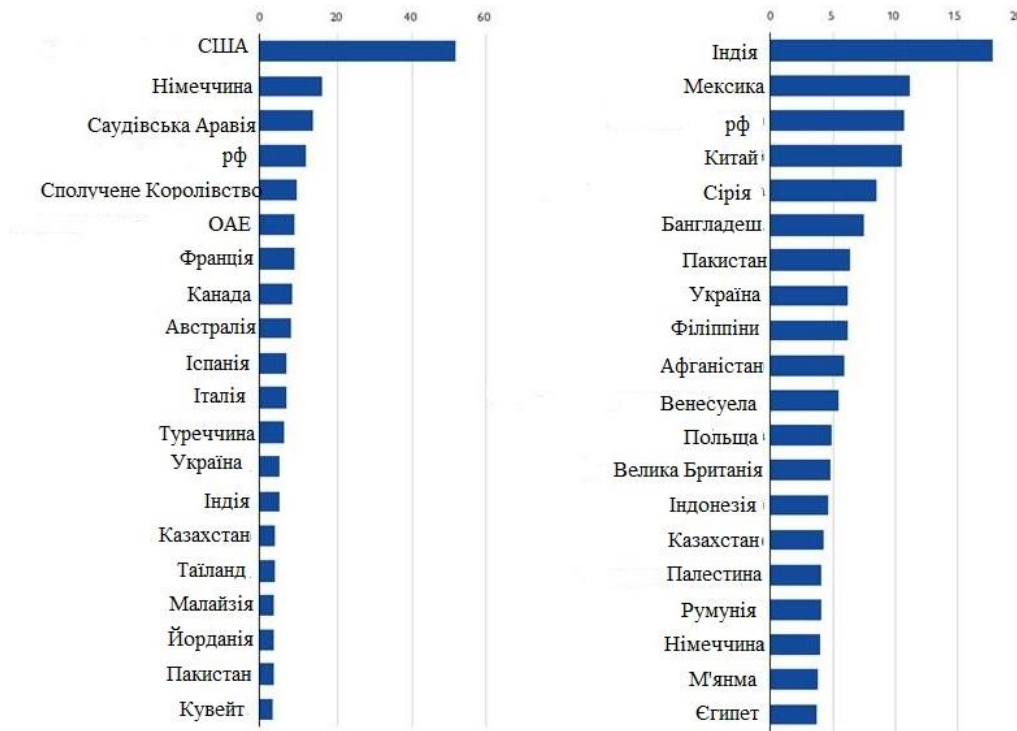

Рис. 2.6. Основні країни призначення (ліворуч) та походження (праворуч) міжнародних мігрантів у 2020 році, млн осіб [20]

Експерти Світового банку стверджують, що найбільша частка емігрантів – вихідці з країн із середнім рівнем доходу. Зазвичай вони не належать ні до найбідніших, ні до найбагатших у своїй країні походження; вони можуть дозволити собі переїхати, і у них є для цього стимул.

Емігранти складають значну частку населення деяких країн походження. У багатьох малих острівних державах, що розвиваються, рівень еміграції перевищує 25 % населення. Ряд країн Центральної та Східної Європи також мають відносно високі показники еміграції, як правило, понад 15 % [21].

За останніми даними Міжнародної організації з міграції, як можна побачити з рис. 2.7, у світі кількість міжнародних мігрантів чоловіків перевищує кількість жінок. У 2000 році співвідношення між чоловіками та жінками становило 50,6-49,4 % (88 млн чоловіків-мігрантів і 86 млн жінок-мігранток). Поступово розрив між мігрантами-чоловіками та мігрантками-

жінками збільшувався і у 2020 році показник становив 51,9-48,0 % (146 млн чоловіків-мігрантів і 135 млн жінок-мігранток).

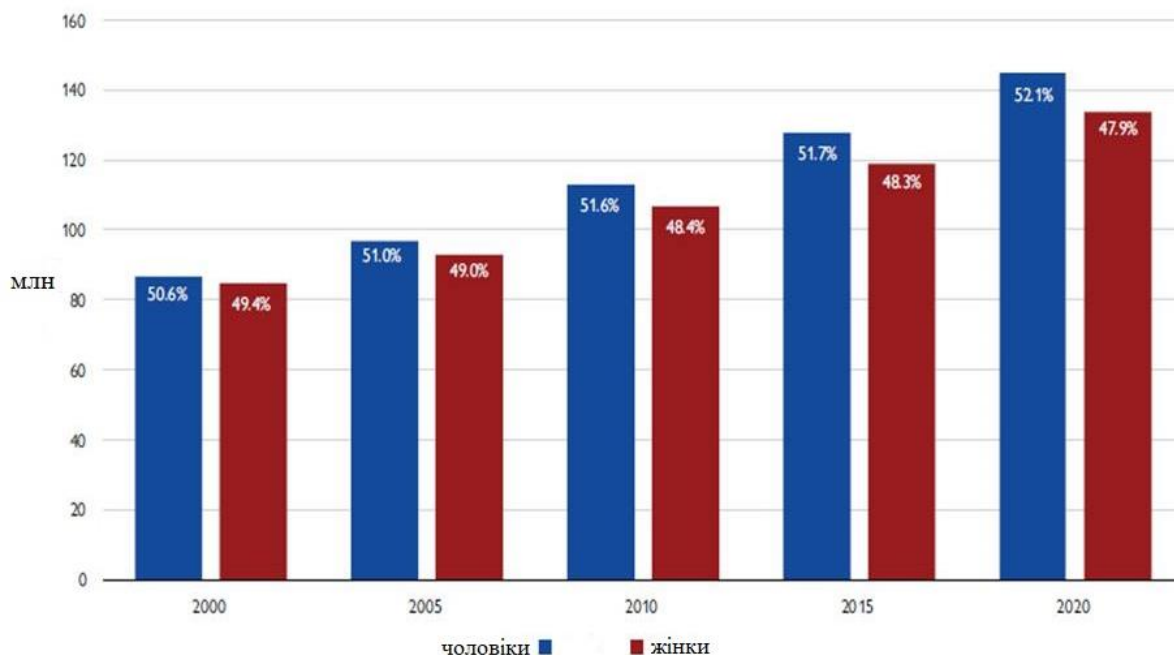

Рис. 2.7. Розподіл міжнародних мігрантів за статтю, 2000-2020 рр. [20]

Переважає більшість мігрантів – понад 80 % – переїжджають до іншої країни у пошуках кращих можливостей. Їхні переміщення часто мають передбачувані тенденції, які відображають середньострокові економічні показники і демографічні моделі. Цими мігрантами в основному керує прагнення отримання вищої заробітної плати та доступу до кращих послуг.

У 2020 році переважна більшість (близько 84 %) мігрантів (і натуралізованих громадян) проживали в країні з доходом, вищим, ніж у країні походження. Але рівень міграції не є найвищим для коридорів, де відмінності у добробуті найбільші. Зазвичай напрям міграції визначається країнами походження мігрантів. Переміщення в основному визначаються попитом на навички на ринках праці в країнах призначення, історичними та географічними зв'язками, а також витратами на міграцію.

Більшість мігрантів із країн із низьким рівнем доходу мігрують до інших країн із низьким доходом або до країн із середнім рівнем доходу (рис. 2.8), часто через те, що вартість міграції до місць призначення з вищим доходом є

непомірно високою. Мігранти з країн із середнім рівнем доходу часто переїжджають до країн із високим доходом. Так само багато емігрантів із країн з високим рівнем доходу переїжджають до інших країн із високим доходом.

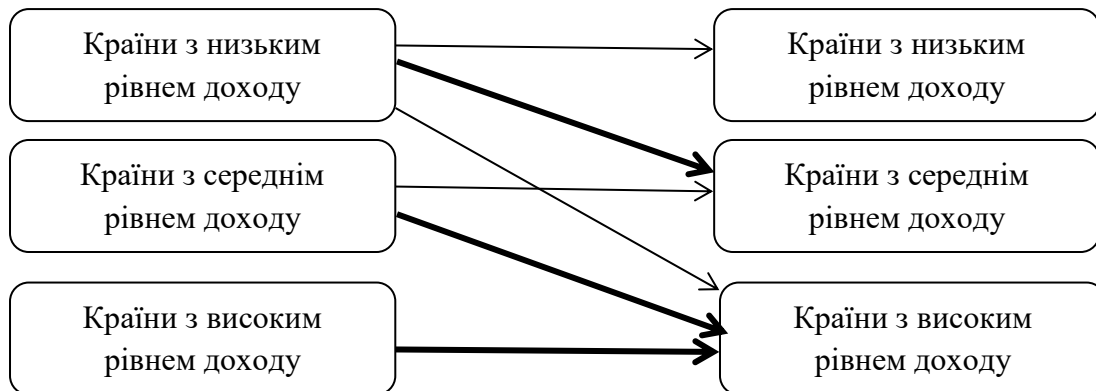

Рис. 2.8. Напрями руху мігрантів залежно від приналежності до країни з певним рівнем доходу

Складено автором за матеріалами: [21]

Варто зазначити, що міграція стримується викликами та бар'єрами, з якими стикається більшість мігрантів. Наприклад, невизначеність, пошук роботи, значні витрати на зміну місця проживання тощо. Ці обмеження застосовуються по-різному, залежно від рівня кваліфікації, що значною мірою пояснює, чому низько- та висококваліфіковані мігранти прагнуть до різних місць призначення. Велика частка низькокваліфікованих мігрантів переміщується в межах свого регіону: у 2020 році близько половини всіх низькокваліфікованих мігрантів були в сусідній країні. Навпаки, висококваліфіковані мігранти мають більшу ймовірність мігрувати до країн з високим рівнем доходу, і ця тенденція з часом посилюється. Висококваліфіковані мігранти часто виграють від більшого попиту на їхні навички та більш сприятливих міграційних правил [21].

Тобто характерна риса транскордонних міграційних потоків – їхня різноманітність. Різноманітність причин міграції, демографічних характеристик та навичок мігрантів, їх правового статусу, становища та

перспектив. Країни походження та країни призначення мігрантів зустрічаються серед країн із будь-яким рівнем доходу.

Демографічні зміни провокують загострення глобальної конкуренції за працівників та обдарованих людей, оскільки у країнах із високим та середнім рівнем доходу відбувається швидке старіння населення. У країнах з високим рівнем доходу частка осіб, старших за 65 років, уже досягла історичного максимуму в 19 % у 2022 році і, як очікується, продовжить зростати. Її зростання створює додаткове навантаження на світову економіку. Так, наприклад, уряд Німеччини неодноразово заявляв, що економіка їхньої країни потребує щорічного вливання 400 тис. іноземних працівників з різними навичками [21].

У більшості країн із середнім рівнем доходу процес демографічного переходу також знаходиться на просунутому етапі, тоді як рівень народжуваності в них різко знижується. У Мексиці, Індії, Таїланді, Китаї, Маврикії, Тунісі та Туреччині народжуваність впала нижче рівня відтворення населення. Навпаки, у країнах із низьким рівнем доходу продовжиться швидке зростання населення. Від того, чи зможуть уряди держав створити можливості для того, щоб міграційні процеси допомагали згладити деякі дисбаланси, що виникають на світовому ринку праці буде залежати динаміка економічного та соціального розвитку країн із будь-яким рівнем доходу.

Зміна клімату посилює вплив інших чинників, стимулюючих переміщення населення. Близько 40 % населення планети живуть у районах, які значною мірою зазнають впливу зміни клімату: нестачі води, посухи, повеней, тропічних циклонів тощо. Їхні економічні можливості скорочуються, що підвищує вразливість та активізує міграційний тиск [21].

Багато фахівців вважають, що міжнародна міграція виявилася потужним двигуном скорочення бідності для людей у країнах із низьким і середнім рівнем доходу.

Різниця в оплаті праці між країнами призначення та країнами походження є ключовим фактором економічної міграції. Міграція призводить

до значного підвищення заробітної плати для більшості людей, чії навички та якості повністю відповідають потребам країни призначення. Ці прибутки потім діляться з родинами та громадами в країнах походження через грошові перекази.

У всьому світі існує понад 6 млн міжнародних студентів. Найпопулярнішими напрямками є США, Велика Британія та Австралія, але Франція, Південна Африка та Об'єднані Арабські Емірати, серед інших країн, також є важливими напрямками для студентів із певних регіонів [21].

Студентська міграція може бути корисною як для мігрантів, так і для країн призначення кількома способами. Деякі студенти залишаються після закінчення навчання, оскільки багато країн надають легший доступ до робочих віз і дають випускникам час знайти роботу після закінчення навчання. Якщо особа, що отримала вищу освіту в іншій країні, повертається до своєї країни походження, вона може отримувати вищу заробітну плату, а також сприяти економічним або іншим відносинам між своєю країною та країною, в якій вона навчалася.

Коли навички та якості мігрантів добре відповідають потребам країн призначення, країни походження також виграють. Переваги включають грошові перекази, передачу знань і позитивний вплив на ринок праці [21].

На рис. 2.8 наведено основні країни-отримувачі міжнародних грошових переказів. За досліджуваний період, тобто з 2000 року, Індія залишається лідером за цим показником. У 2022 році обсяг грошових переказів до цієї країни значно збільшився (з 89 375 млн дол. США у 2021 році до 111 222 млн дол. США у 2022 році).

Також до провідних країн-отримувачів грошових переказів відноситься Мексика, Китай та Філіппіни, Пакистан, Бангладеш та Нігерія.

У 2022 році, як і з 2000 року, країни Групи 7 Франція та Німеччина залишалися у першій десятці країн-одержувачів у світі. Однак варто відзначити, що більшість грошових надходжень є не трансфертами домогосподарств, а переказами із заробітної плати транскордонних

працівників, які працюють у Швейцарії, проживаючи у Франції чи Німеччині.

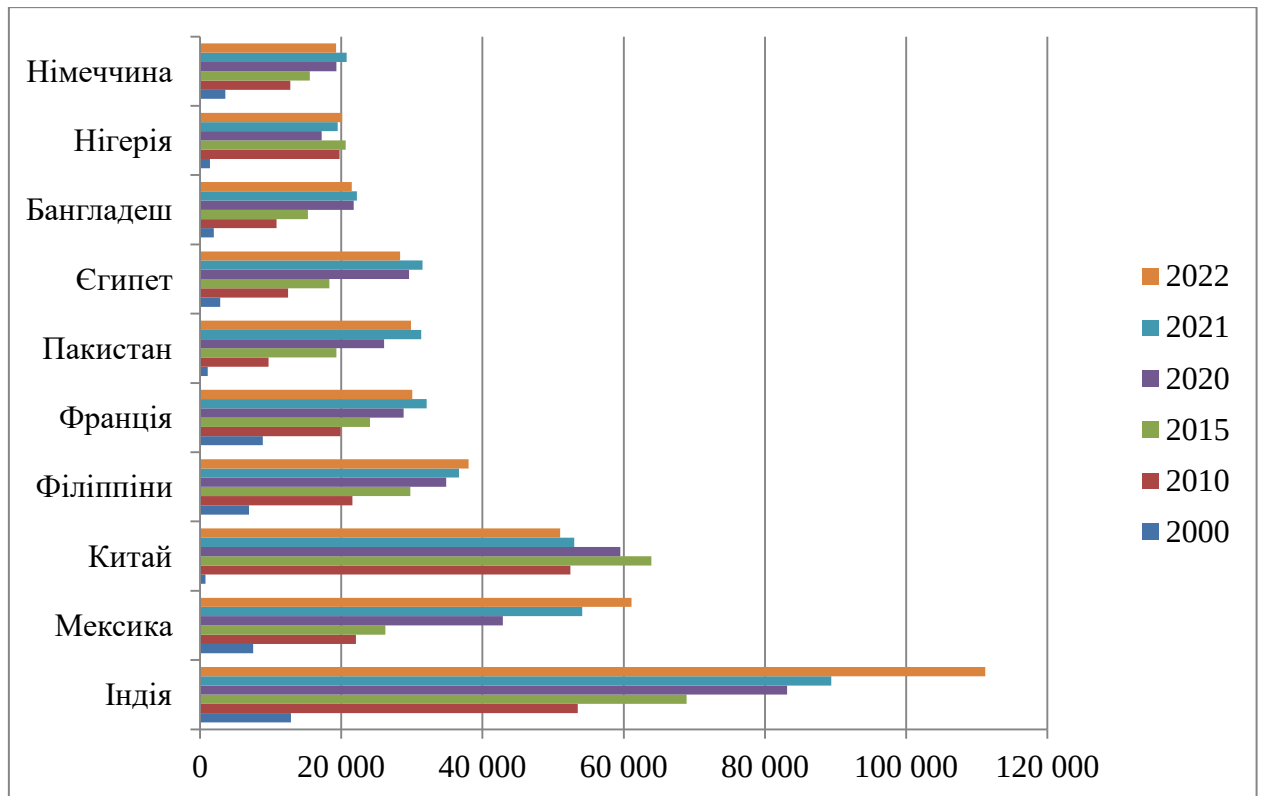

Рис. 2.8. Провідні країни-отримувачі міжнародних грошових переказів, млн дол. США

Складено автором за матеріалами: [23]

Єдиної думки про те, як можна визначити «надмірну залежність» від міжнародних грошових переказів, не існує, але залежність від грошових переказів здебільшого вимірюється як відношення грошових переказів до ВВП.

Нині існує 29 країн (із 177 країн, про які є відомості), де співвідношення грошових переказів до ВВП перевищує 10 %. До першої п'ятірки країн-отримувачів грошових переказів за часткою від ВВП у 2020 році увійшли Тонга (37,7 %), потім Сомалі (35,3 %), Ліван (32,9 %), Південний Судан (29,5 %) та Киргизстан (29,4 %). Сильна залежність від грошових переказів може культивувати культуру утриманства у приймаючій країні, потенційне зниження рівня участі у робочій силі і уповільнення економічного зростання.

Зайва залежність від грошових переказів також робить економіку вразливішою до раптових змін у надходженнях грошових переказів.

На рис. 2.9 наведено основні країни-відправники міжнародних грошових переказів.

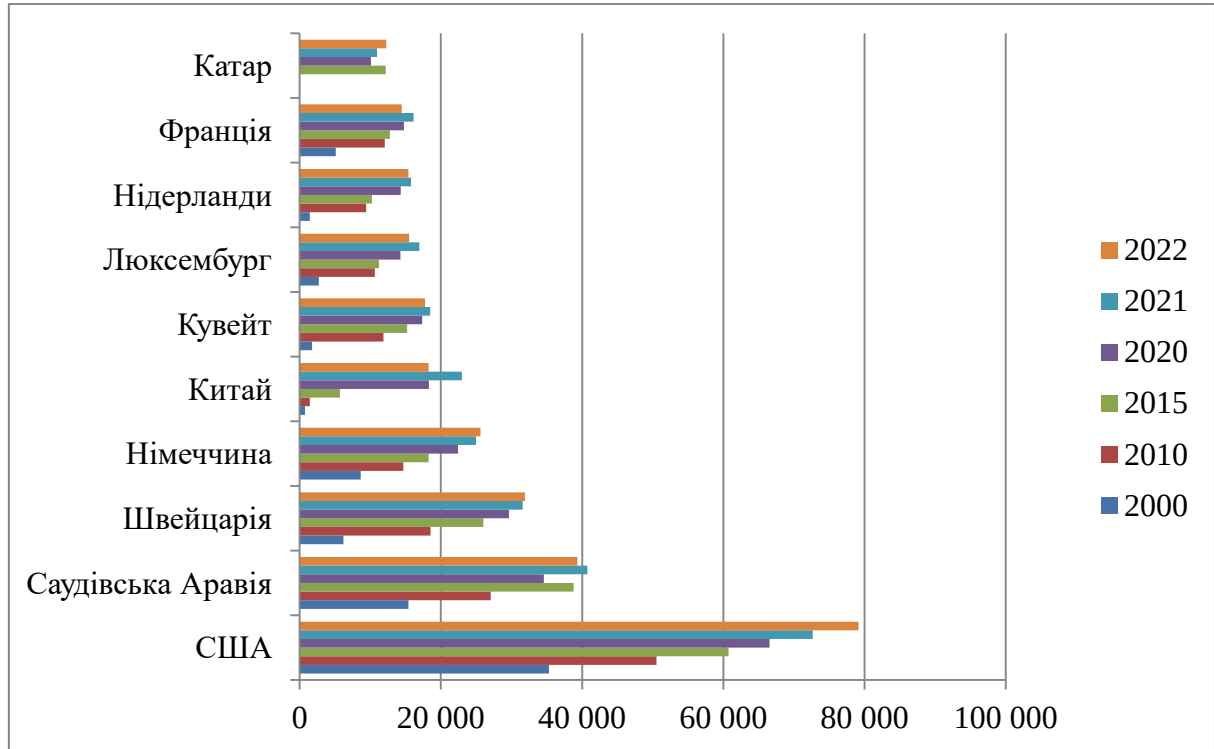

Рис. 2.9. Провідні країни-відправники міжнародних грошових переказів, млн дол. США

Складено автором за матеріалами: [23]

Країни з високим рівнем доходу майже завжди є основним джерелом міжнародних переказів. За досліджуваний період США незмінно були країною, що відправляє найбільше грошових переказів у світі, із загальним відпливом у розмірі 79 153 млрд дол. США у 2022 році. У 2022 році за ними йдуть Саудівська Аравія, Швейцарія, Німеччина та Китай. У 2021 році другу позицію займали Об'єднані Арабські Емірати, проте станом на 2022 рік дані щодо переказу коштів з ОАЕ наразі відсутні [23].

Таким чином, сучасні тенденції розвитку міграційних процесів у світі свідчать про продовження цього важливого явища, яке має значущий вплив на глобальний розвиток. По-перше, спостерігається збільшення кількості

мігрантів, які переселяються в розвинуті країни у пошуках кращих можливостей для працевлаштування та поліпшення якості життя. Ця тенденція пояснюється різницею в рівнях економічного розвитку між країнами та потребою в робочій силі. Однак країни походження та країни призначення мігрантів зустрічаються серед країн із будь-яким рівнем доходу. По-друге, міграційні процеси стають більш різноманітними – за критерієм причин міграції, демографічних характеристик та навичок мігрантів, їх правового статусу, становища та перспектив. По-третє, багато країн активно залучають висококваліфікованих мігрантів, намагаючись заповнити недостачу в таких кадрах в своїх країнах. Міграція має як негативні, так і позитивні сторони. При зваженій політиці, переваги включають грошові перекази, передачу знань і позитивний вплив на ринок праці.

2.2. Особливості участі Австралії в міжнародних міграційних процесах

Австралія має історію європейської колонізації і протягом своєї історії активно використовувала імміграцію для збільшення населення та розширення робочої сили. Раніше в Австралії існувала політика «Білої Австралії» і імміграція складалася здебільшого з людей західноєвропейського походження, що обмежувало імміграцію.

Проте після того, як цю політику скасували в 1970-х роках, міграція до Австралії стала більш різноманітною, і країна приймала все більше мігрантів з сусідніх азіатських країн, а також з Близького Сходу і Південної Європи. Нині Австралію вважають однією з найбільших «націй іммігрантів» у світі, бо більше чверті її населення народилося за кордоном [24].

Як було зазначено на рис. 2.6, Австралія входить до числа десяти основних країн, що приймають міжнародних мігрантів (у 2020 році, згідно з даними Міжнародної організації з міграції, вона посідала дев'яте місце в цьому рейтингу) [20]. Така позиція визначається, насамперед, високим

рівнем життя в країні та обмеженими можливостями використання економічного потенціалу її території через недостатню кількість населення.

Варто зазначити, що Австралія з часом натуралізувала велику кількість мігрантів (натуралізований громадянин – це мігрант, який отримав громадянство країни призначення). В Австралії 63 % людей, які народилися за кордоном, є натуралізованими громадянами (рис. 2.10).

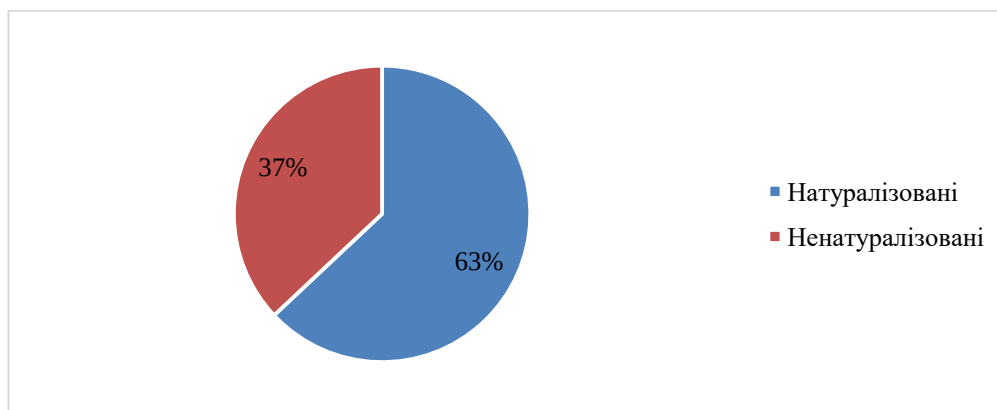

Рис. 2.10. Частка натуралізованих та ненатуралізованих мігрантів в Австралії, %

Складено автором за матеріалами: [21]

Загалом в Австралії загальноновизнано, що масова міграція призначена збагатити як господарську, так і культурну сфери країни. Іммігранти принесли з собою різноманітні знання в галузі економіки та технічні компетенції, сприяли зміцненню зв'язків Австралії, включаючи економічні, з країнами, з яких вони походять.

На рис. 2.11 наведено дані щодо чистої закордонної міграції Австралії, тобто чистого приросту чи втрат населення через міжнародну міграцію до та з Австралії за період 2010 - 2022 роки.

За останніми наявними даними, станом на 30 червня 2022 року закордонна міграція сприяла чистому приросту населення Австралії на 171 тис. осіб. Це означає дуже велике збільшення чистої міграції за кордон у 2020-21 фінансовому році, коли чисті втрати склали 85 тис. осіб.

Історично склалося так, що щороку більше людей іммігрує до Австралії, ніж емігрує з неї, що означає, що закордонна міграція була значним джерелом приросту чисельності населення Австралії. Дані про закордонну міграцію в Австралії демонструють мінливість у часі через постійні зміни глобальних і внутрішніх факторів, що впливають на міграцію. Вплив пандемії COVID-19 і обмежень на міжнародні поїздки посилив цю мінливість. Пом'якшення цих обмежень на міжнародні подорожі з кінця 2021 року призвело до того, що люди знову змогли мігрувати до Австралії, що і призвело до такого значного збільшення показника порівняно з попереднім періодом.

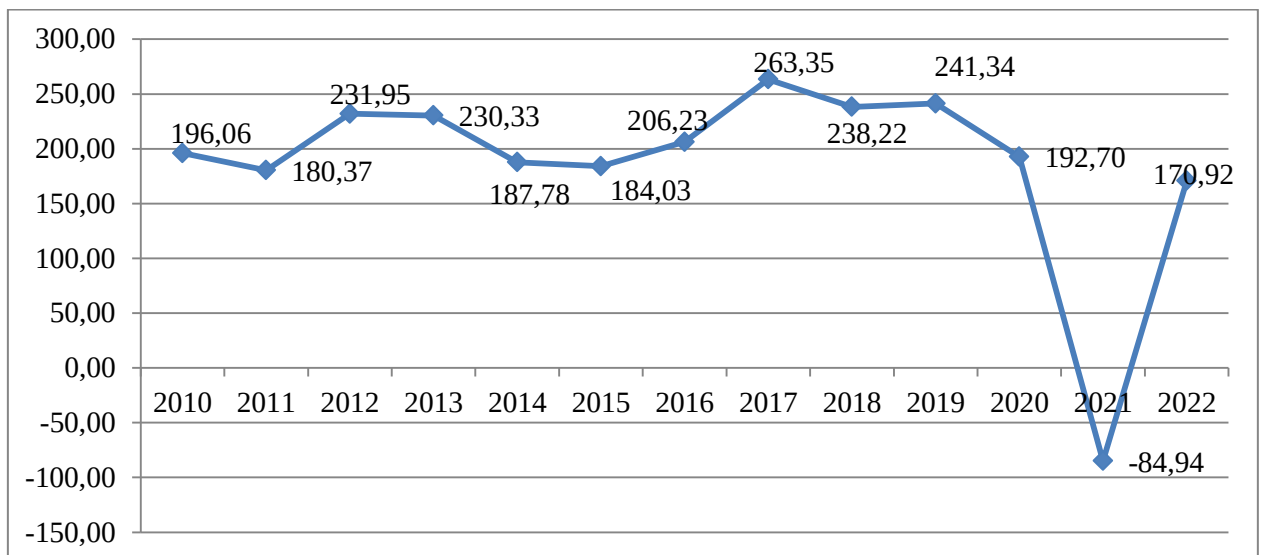

Рис. 2.11. Чиста закордонна міграція Австралії, тис. осіб

Складено автором за матеріалами [25]

Зазвичай щороку більше людей іммігрує до Австралії, ніж емігрує з неї, що сприяє зростанню населення країни. Однак у 2021 році це було не так. У 2021 році 29,1 % постійного населення Австралії – це особи, що народилися за кордоном (7,5 млн мігрантів). Роком раніше, у 2020 році, це було 29,8 % населення (7,7 млн мігрантів). Це перше зменшення частки населення Австралії, що народилося за кордоном, з 2000 року (рис. 2.12). Це зниження можна пояснити обмеженнями на подорожі через COVID-19 і впливом на

закордонну міграцію в обох напрямках. Наміри щодо подорожей та міграції багатьох людей змінилися через пандемію.

У 2021 році спостерігалось зменшення прибуття людей, які народилися за кордоном, іммігруючих до Австралії, а також зменшення людей, народжених в Австралії, які виїжджають жити за кордон.

У 2022 році населення Австралії, народжене за кордоном, зросло на 155 000 осіб, збільшившись до 29,5 % від загальної чисельності населення країни.

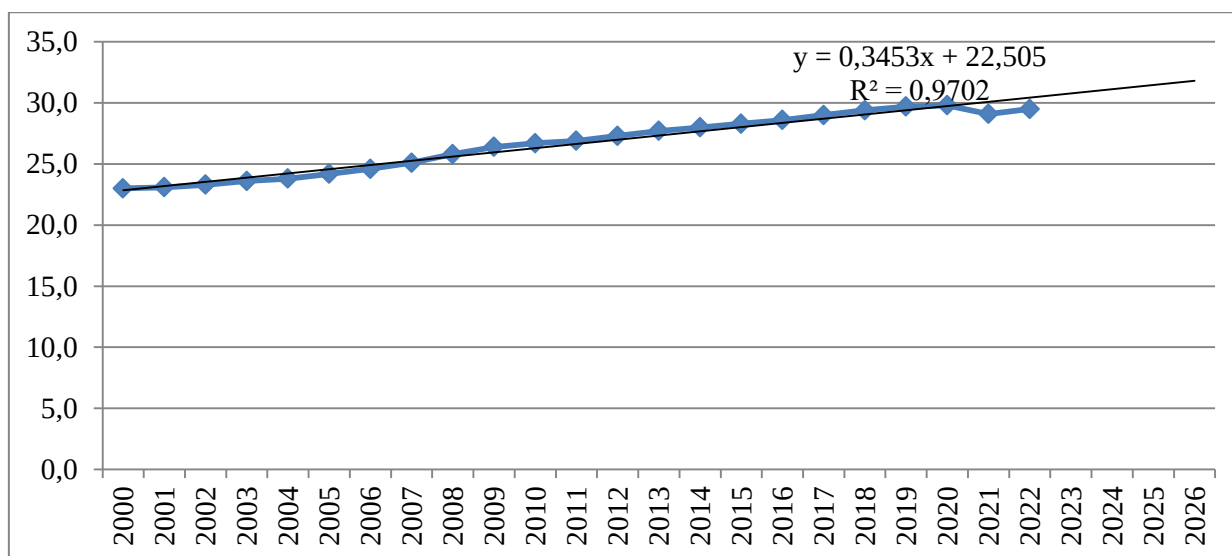

Рис. 2.12. Відсоток мігрантів у населенні Австралії у 2000-2021 р. та прогноз до 2026 року

Складено автором за матеріалами: [26]

Згідно з проведеним тренд-аналізом, відсоток мігрантів у населенні Австралії до 2027 року буде збільшуватися, про що свідчить $R^2 = 0,9702$.

Регіони, звідки походять австралійські мігранти, з часом значно змінилися. У 2011-12 роках найбільша група (20 %) була з Північно-Західної Європи. У 2016-17 роках найбільша група (23 %) була з Північно-Східної Азії. У 2018-19 роках, за рік до пандемії COVID-19, ситуація суттєво змінилася: найбільша група (28 %) іммігрантів прибула з Південної та Центральної Азії. Під час пандемії у 2020-21 роках найбільша група мігрантів, що прибули, була з Океанії (за винятком австралійців), яка

становила 20 % від загальної кількості мігрантів, які прибули за той рік (рис. 2.13).

У 2021-2022 роках частка прибулих мігрантів з кожного регіону була подібною до 2018-19 років, року до пандемії. Найбільша група була з Південної та Центральної Азії (32 %).

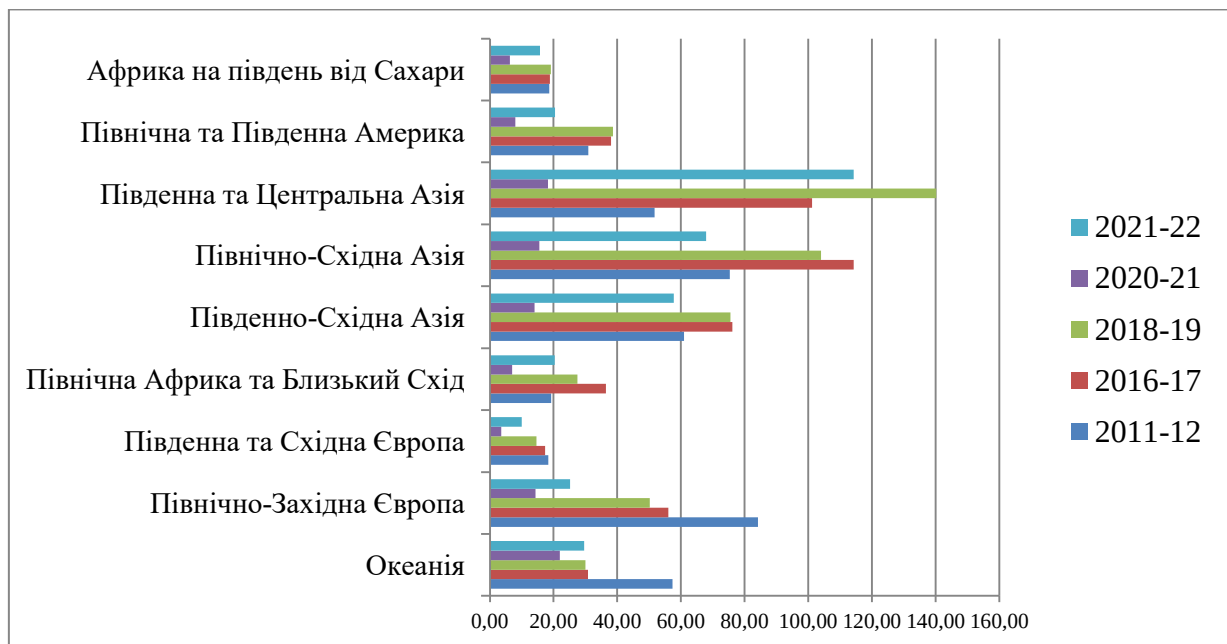

Рис. 2.13. Прибуття мігрантів з-за кордону за регіонами народження, тис. осіб

Складено автором за матеріалами: [26]

Різні хвилі мігрантів з різних країн з часом вплинули на різноманітність населення Австралії. Майже кожна країна світу була представлена в чисельності населення Австралії у 2021 році, але чисельність багатьох груп зменшилася через пандемію.

Англія продовжує залишатися місцем народження найбільшої групи вихідців з-за кордону, які проживають в Австралії (табл. 2.2). Однак цей показник зменшився з трохи більше мільйона, зафіксованого протягом періоду з 2012 по 2016 рік.

Мігранти, які народилися в Індії, були наступною за чисельністю групою, але за рік їх кількість зменшилася на 13 тис. осіб. Третьою за

чисельністю групою мігрантів є народжені в Китаї, з річним зменшенням на 52 тис. осіб.

Населення, народжене в Австралії, збільшилося на 196 тис. протягом року через більшу кількість народжених, ніж смертей протягом року.

Таблиця 2.2

Провідні країни походження іммігрантів в Австралії, 2011 р. та 2021 р.

Країна походження	2011 рік		2021 рік	
	тис. осіб	% від загальної кількості населення Австралії	тис. осіб	% від загальної кількості населення Австралії
Англія	991,04	4,4	967,39	3,8
Індія	337,12	1,5	710,38	2,8
Китай	387,42	1,7	595,63	2,3
Нова Зеландія	543,95	2,4	559,98	2,2
Філіппіни	193,03	0,9	310,62	1,2
В'єтнам	207,62	0,9	268,17	1,0
ПАР	161,59	0,7	201,93	0,8
Малайзія	134,14	0,6	172,25	0,7
Італія	201,68	0,9	171,52	0,7
Шрі Ланка	99,74	0,4	145,79	0,6
Шотландія	141,22	0,6	130,06	0,5
Непал	27,81	0,1	129,87	0,5
США	90,09	0,4	109,45	0,4
Німеччина	125,75	0,6	107,94	0,4
Південна Корея	85,93	0,4	106,56	0,4
Гонконг	85,99	0,4	104,99	0,4
Греція	121,18	0,5	100,65	0,4
Ірак	54,98	0,2	99,36	0,4
Ліван	90,03	0,4	96,42	0,4
Пакистан	34,15	0,2	95,98	0,4
Особи, народжені за кордоном	6 018,18	26,9	7 502,45	29,1
Особи, народжені в Австралії	16 321,84	73,1	18 235,69	70,9
Загальна кількість населення	22 340,02	100,0	25738,14	100,0

Таблиця складена автором за матеріалами: [26]

На рис. 2.14 представлено топ-10 країн походження іммігрантів в Австралії у 2011 р., 2016 р. та 2021 році.

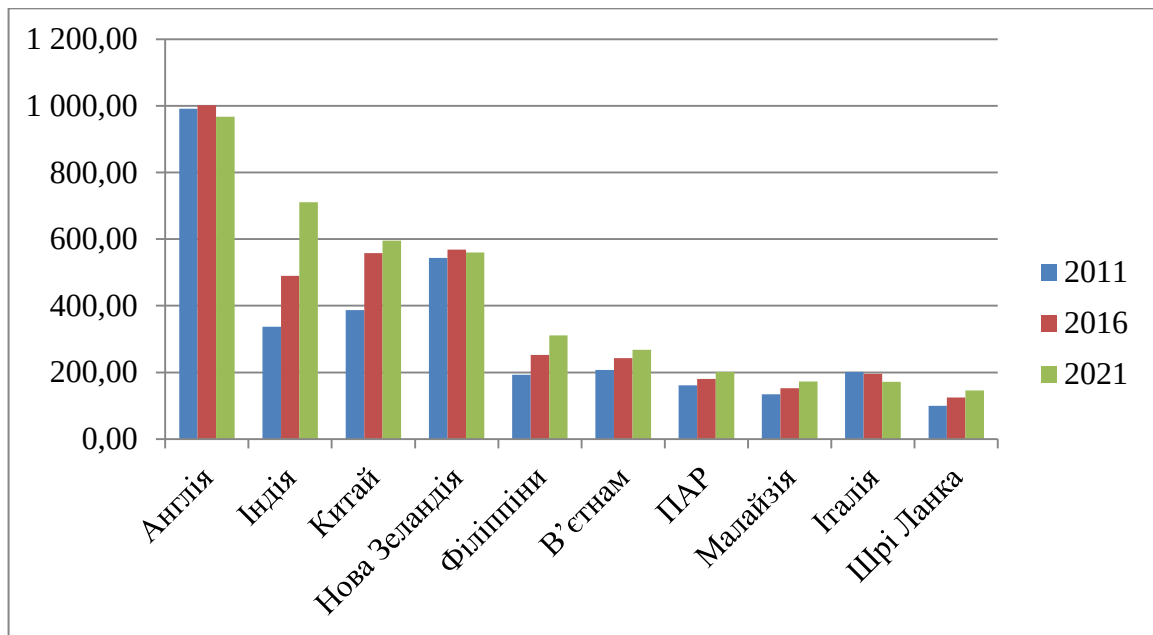

Рис. 2.14. Основні країни походження іммігрантів в Австралії, тис. осіб

Складено автором за матеріалами: [26]

Країнами народження із найбільшим зростанням населення Австралії з 2011 р. по 2021 р. були: Індія зі збільшенням на 373 тис. осіб, Китай – на 208 тис. осіб та Філіппіни – на 118 тис. осіб (рис. 2.15).

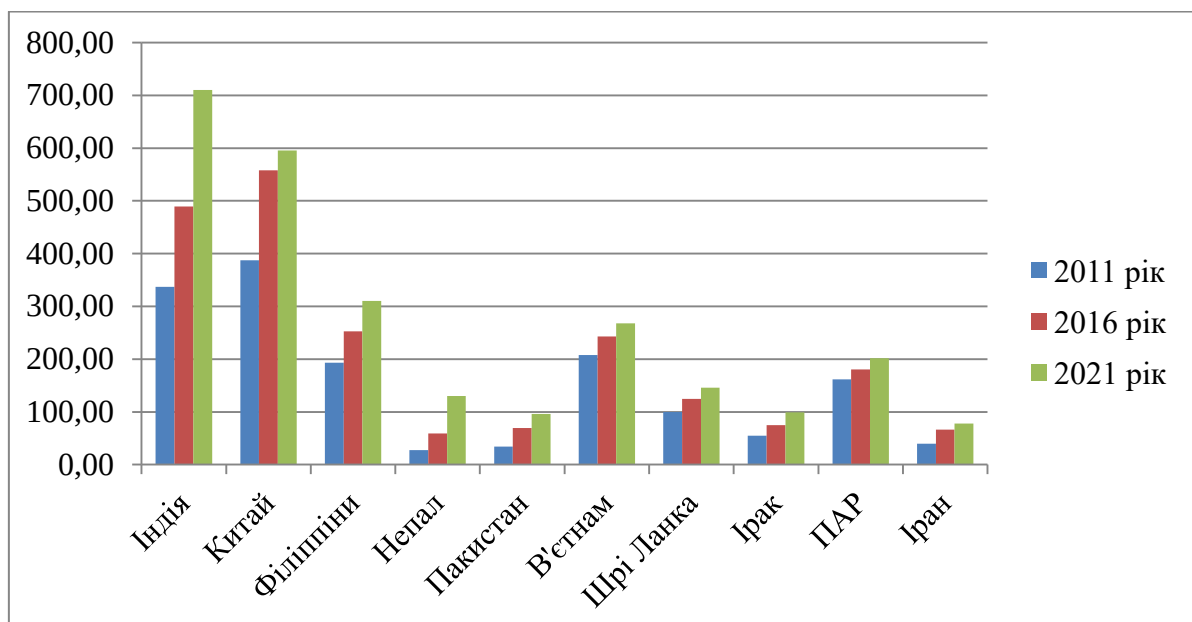

Рис. 2.15. Провідні країни походження мігрантів за найбільшим приростом з 2011 р. по 2021 р., тис. осіб

Складено автором за матеріалами: [26]

Самі ж австралійці емігрують, переважно, до Великої Британії, США, Нової Зеландії, Японії, Канади, Німеччини, Нідерландів, Франції, Південної Кореї та Швейцарії [27].

За останні два десятиліття країни з великими регульованими імміграційними програмами віддали перевагу тимчасовій імміграції, а не постійній. Це стосується Австралії, де зміна пріоритетів призвела до збільшення кількості тимчасових віз для роботи та навчання, а шляхи до постійної міграції, місця проживання та отримання громадянства стають складнішими та тривалішими. Ця зміна надає можливість кваліфікованим і некваліфікованим працівникам вийти на ринок праці Австралії, а іноземним студентам, особливо з Азії, отримати вищу освіту та тимчасову роботу [28].

Кількість мігрантів, які прибули до Австралії в 2021-2022 роках, зросла до 395 тис. проти 146 тис. роком раніше. З 2015-16 по 2019-20 роки середня кількість мігрантів, які прибули, становила 523 тис. на рік, причому 61 % із них прибували за тимчасовими візами. У 2020-2021 роках ця частка впала до 20 %, але повернулася до 61 % в 2021-22 роках. У 2021-2022 роках кількість мігрантів, які прибули з постійними візами, зросла на 84 % порівняно з 2020-21 роками.

На рис. 2.16 наведені дані щодо основних груп мігрантів (за видом візи), які прибували до Австралії з 2011-12 р. до 2021-22 р. Варто зазначити, що громадянам Нової Зеландії після прибуття до Австралії надається спеціальна віза – віза підкласу 444, якщо вони ще не отримали іншу візу. Спеціальна категорія підкласу 444 – це тимчасова віза, яка дозволяє громадянину Нової Зеландії залишатися в Австралії на невизначений термін для проживання, роботи чи навчання [25].

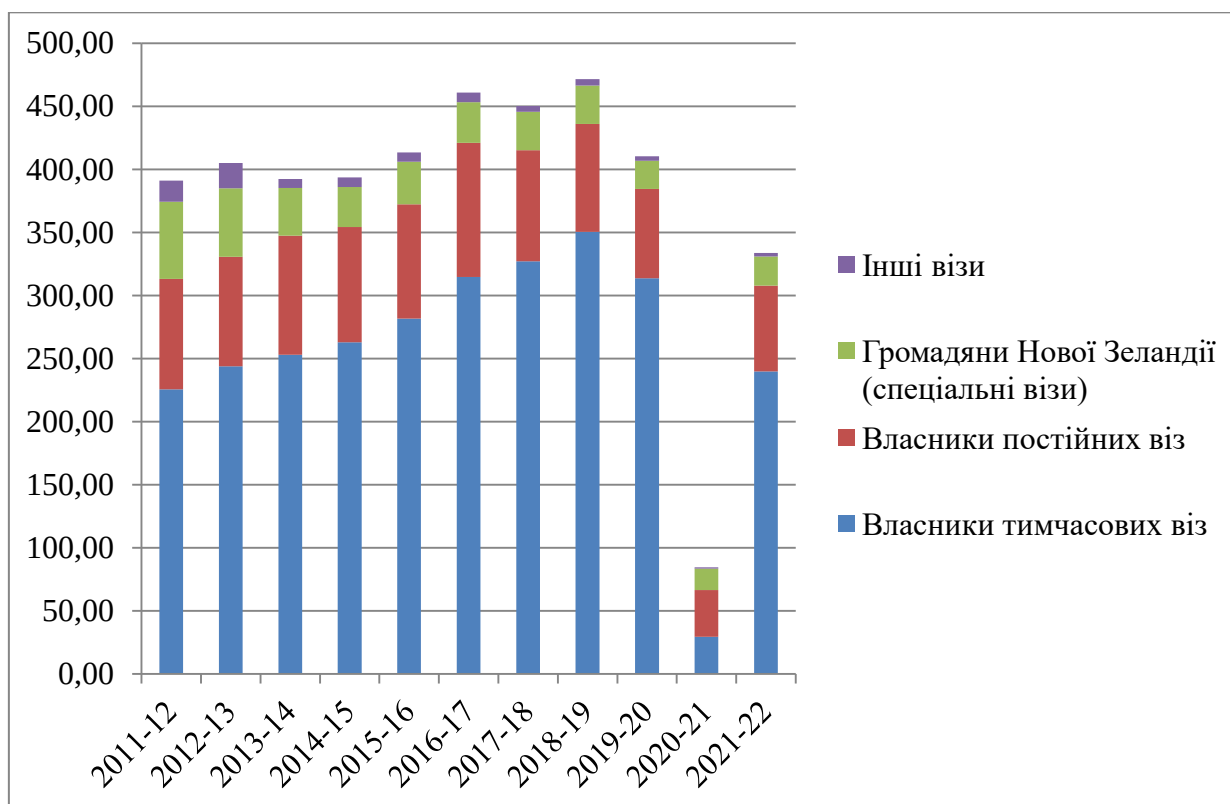

Рис. 2.16. Прибуття мігрантів з-за кордону за основними групами віз, тис. осіб

Складено автором за матеріалами: [25]

У 2021-2022 роках кількість мігрантів зросла на 171 % порівняно з попереднім роком. Проте річне зростання різнилося для різних груп віз (табл. 2.3).

Загалом кількість мігрантів для всіх власників тимчасових віз зросла в сім разів порівняно з попереднім роком. Кількість мігрантів - власників постійних віз зросла на 84 %.

Прибуття мігрантів для іноземних студентів після майже припинення протягом 2020-21 років збільшилося на 135 500 осіб.

Як видно з даних табл. 2.3, Австралія видає зачну кількість студентських віз. У всьому світі налічується понад 6 млн іноземних студентів. Австралія, наряду зі США та Великою Британією, є найпопулярнішим напрямком [21].

Таблиця 2.3

Прибуття закордонних мігрантів за основними групами віз, тис. осіб

Групи віз		2018-19	2020-21	2021-22	Річна зміна у 2021-22 порівняно з 2020-21
Постійні візи	Сім'я	24,3	15,7	24,8	9,1
	Кваліфікований спеціаліст	38,2	14,6	27,2	12,6
	Гуманітарна віза	15,3	0,6	7,3	6,8
	Інші постійні візи	7,5	6,1	8,5	2,4
	Усього постійних віз	85,4	37,0	67,9	30,9
Тимчасові візи	Студенти – сектор професійної освіти та навчання	22,6	0,1	20,0	19,8
	Студенти – сектор вищої освіти	111,3	0,7	96,9	96,2
	Студенти - інші	30,4	0,7	20,1	19,5
	Тимчасова кваліфікована робота	32,6	9,0	22,5	13,5
	Туристична віза з дозволом працювати (Working holiday)	49,1	1,0	13,5	12,5
	Відвідувачі	91,2	7,7	39,0	31,3
	Інші тимчасові візи	13,4	10,4	28,0	17,6
	Усього тимчасових віз	350,7	29,6	239,9	210,3
Громадянин Нової Зеландії (спеціальні візи)		30,5	17,0	23,2	6,3
Громадянин Австралії (без візи)		78,9	61,4	61,2	-0,2
Усього		550,4	146,0	395,0	249,0

Таблиця складена автором за матеріалами: [25]

Більше половини іноземних студентів приїжджають до Австралії зі Східної Азії та Океанії, ще 35 % – з Південної Африки (рис. 2.17).

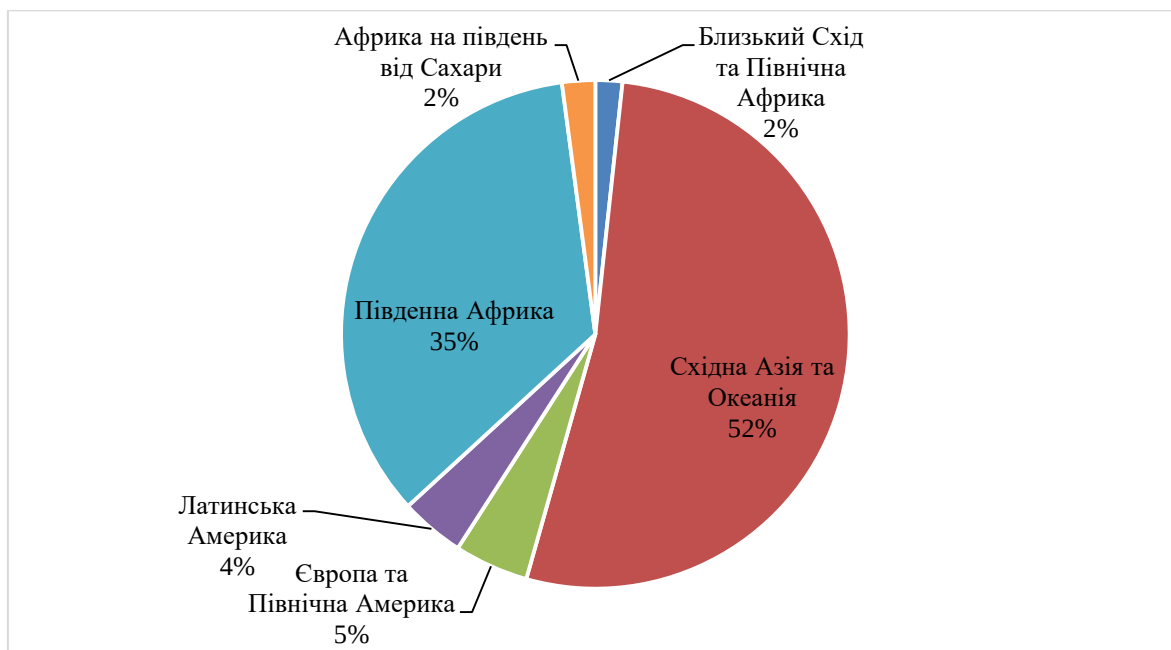

Рис. 2.17. Частка іноземних студентів в Австралії за регіоном походження, %

Складено автором за матеріалами: [21]

Австралійська система відбору та прийому мігрантів базується на консультаціях з роботодавцями. Вона регулярно коригується відповідно до мінливих потреб і викликів. Австралія була однією з перших, хто застосував бальну систему для залучення кваліфікованих робітників-мігрантів. У перші роки системи результати працевлаштування для мігрантів, які пройшли перевірку балів в Австралії, були позитивними, але вони знизилися для останніх когорт, оскільки система балів недостатньо швидко адаптувалася до мінливих потреб економіки [29].

У відповідь уряд розширив кількість тимчасових віз, щоб перевірити та переконатися, що навички та якості мігрантів відповідають потребам ринку праці, перш ніж надавати більш постійну форму перебування, особливо для мігрантів з нижчою кваліфікацією. Тимчасові мігранти, які можуть знайти роботу та інтегруватися, отримують постійні візи. Тим часом деякі політики нещодавно закликали до подальших реформ для покращення системи [30].

Отже, близько 30 % населення Австралії мігрувало з іншої країни, і більше 60 % з них тепер є її громадянами. Країна має імміграційну політику,

яка за допомогою роботодавців надає пріоритет набору навичок і професіям, які користуються високим попитом. В Австраліє також є програми, спрямовані на возз'єднання сімей, студентів та інвесторів. Такий підхід залучив кваліфікованих спеціалістів з багатьох країн.

Австралія також розширила свої програми тимчасової міграції, наприклад, для сільськогосподарських робітників, дозволяючи мігрантам отримати довгостроковий статус і, у деяких випадках, отримати громадянство. Ця політика спрямована на те, щоб навички та якості економічних іммігрантів відповідали потребам ринку праці, таким чином підвищуючи продуктивність праці та відповідаючи потребам окремих регіонів і галузей [21].

Проте варто зазначити, що на думку багатьох експертів, наразі міграційна система, що існує в Австралії, є складною і негнучкою. Різке коливання розподілу класів віз, довгі терміни розгляду та вартість віз викликають у потенційних іммігрантів сумніви щодо вибору Австралії як місця призначення [31]. Також існує багато викликів, з якими стикається Австралія у цій сфері, тому система потребує реформування.

2.3. Наслідки міжнародних міграційних процесів для Австралії

Вплив економічної імміграції на населення, економіку та ринок праці Австралії є дуже значним. Порівняно з іншими розвиненими країнами, значна кількість економічних іммігрантів не призвела до серйозних соціальних і політичних потрясінь в Австралії.

Політика, яка лежить в основі австралійської економічної імміграції, зазнала значних змін протягом останніх десятиліть, особливо через перехід від постійних віз до тимчасових і значне збільшення щорічного прийому майже для всіх категорій кваліфікованих і робочих віз. Також відбувся зсув країн походження з Європи до Азіатсько-Тихоокеанського регіону. Ці зміни у цілому відповідають світовим тенденціям. Сьогодні багато урядів прагнуть

залучити працівників-мігрантів на тимчасовій основі для задоволення потреб ринку праці. Подібно до інших розвинутих країн, прийом іноземних студентів в Австралії також стрімко зріс за останні роки в контексті загострення міжнародної конкуренції між закладами вищої освіти [32].

Економічна імміграція до Австралії принесла чисті економічні вигоди в плані допомоги компенсувати старіння населення, сприяючи вищим рівням зростання ВВП на душу населення та покращенню продуктивності праці [33]. Це важливе джерело доходу для зростаючих секторів, таких як освіта, і допомагає роботодавцям знайти навички, які важко знайти на внутрішньому ринку праці в короткий термін. Подібно до того, як стійкий приплив іммігрантів сприяв структурним змінам у австралійській економіці в минулому, програма постійної міграції та тимчасові візи для кваліфікованих фахівців, ймовірно, відіграють важливу роль у вирішенні поточних та майбутніх перехідних процесів на ринку праці, особливо тих, що викликані технологічними змінами.

Іммігранти відіграли важливу роль у створенні підприємницької діяльності та сприяли більшій різноманітності робочої сили, що мало позитивний вплив на економіку [34]. Крім того, економічні зв'язки між місцевими та міжнародними підприємствами можуть бути створені та зміцнені за допомогою механізмів, що сприяють більшій міжнародній мобільності робочої сили. Це свідчить про те, що угоди про вільну торгівлю, які має Австралія з різними країнами, мають потенціал для отримання позитивних економічних вигод.

Нинішній підхід Австралії до економічної імміграції має багато переваг. Система постійних кваліфікованих віз дозволяє працівникам-мігрантам вільно пересуватися на ринку праці, водночас забезпечуючи вищі рівні зайнятості, заробітки та використання навичок серед іммігрантів, ніж аналогічні системи, що діють в інших країнах. Позитивний вплив економічної імміграції особливо виражений у чотирьох сферах:

- населення;

- фінансовий вплив;
- продуктивність та інноваційність;
- зайнятість іммігрантів і результати ринку праці [32].

Вважаємо за необхідне розглянути вищенаведені сфери більш докладно. Почнемо з впливу на населення. Історично економічна імміграція значною мірою сприяла зростанню населення Австралії. Імміграційна політика за останні десятиліття була загалом успішною в заохоченні мігрантів працювати в районах з низьким зростанням населення. Стійкий високий рівень чистої імміграції, зокрема залучення мігрантів працездатного віку, здається необхідним для запобігання довгостроковому скороченню населення та, ймовірно, призведе до підвищення ВВП на душу населення та продуктивності праці. Проте супутня політика необхідна для забезпечення справедливого розподілу цих чистих вигод і належного управління соціальними та екологічними наслідками збільшення населення [32].

До 2060 року 23 % населення Австралії будуть старші за 65 років, порівняно з 16 % сьогодні. Старіння населення уповільнить зростання середнього рівня життя, якщо не підвищиться продуктивність або не збільшиться населення працездатного віку. З огляду на тенденції народжуваності, майбутнє населення працездатного віку цілком можна передбачити: будь-яке значне зростання цього населення може відбутися лише через міграцію. Оскільки австралійці (і мігранти) старіють, вони також потребуватимуть більше спеціалізованого догляду. Співвідношення людей працездатного віку та людей похилого віку в Австралії скоротиться. Це означає, що пропорційно менше австралійців працездатного віку зможуть допомогти сплатити послуги за рахунок податків або боргів [35].

Позитивний вплив імміграції на населення та участь у робочій силі особливо очевидний у регіональних і сільських районах, які стикаються з гострими проблемами щодо залучення та утримання працівників для вирішення проблеми дефіциту робочої сили на місцевому ринку.

Незважаючи на певні проблеми, пов'язані з поселенням у громаді та браком інформації та підтримки щодо працевлаштування, державні та регіональні схеми міграції допомогли залучити кваліфікованих мігрантів у регіони, де вони потрібні [36].

Однак проблеми з утриманням мігрантів у регіональних і сільських районах залишаються, особливо після виконання вимог щодо отримання візи для постійного проживання. Перешкоди для утримання включають відносно більші можливості для працевлаштування та освіти у великих містах, віддаленість від родини та друзів, віддаленість від міських центрів, а також високі витрати на життя та житло в деяких регіонах, наприклад у Північній території [37].

Зростання кількості тимчасових віз стало благом для галузей, зосереджених у регіонах. Наприклад, садівництву традиційно важко було залучити та утримати працівників, але воно виграло від зростання кількості працюючих відпочиваючих. Такі галузі, як освіта, також отримали значну користь від розширення міжнародних студентських віз і створення та зміцнення зав'язків між студентськими та кваліфікованими візами.

Як і австралійці за походженням, іммігранти роблять внесок у державний дохід через оподаткування та отримують державні послуги та пільги. Загальний фіскальний внесок імміграції в бюджет, виміряний залежно від того, чи вносять іммігранти більше в державний дохід або отримують більше від нього, залежить від низки факторів. До них відносяться вік іммігранта, дохід, участь у робочій силі та використання державних послуг. У середині 1990-х рр. вищі рівні безробіття та отримання державних виплат були зафіксовані, зокрема, серед мігрантів із сімейними категоріями віз, на які припадала більша частка загального імміграційного потоку. Зміни в імміграційній політиці та економічних умовах збільшили частку робочої сили нещодавно прибулих постійних іммігрантів у кваліфікованих і сімейних категоріях, збільшуючи загальний фінансовий внесок іммігрантського населення [32].

Поточна політика імміграційного відбору зосереджена на пріоритеті тих, хто прибуває на ранньому етапі свого трудового життя, хто бере участь у робочій силі, хто працює на високооплачуваній роботі та хто користується меншою кількістю державних послуг, що означає фіскальний вплив видачі кваліфікованих віз є позитивним для Австралії.

Однак з часом це зміниться: постійні кваліфіковані іммігранти матимуть позитивний вплив на державні фінанси, коли вони стануть робочою силою, і негативний вплив, коли вийдуть на пенсію. Іммігранти з сімейними візами та власники гуманітарних віз мають меншу ймовірність працювати на високооплачуваній роботі і, як правило, більше покладаються на державні пільги, що означає негативний фіскальний вплив цих класів віз. Фіскальний вплив імміграції є позитивним серед власників тимчасових віз, оскільки вони не мають доступу до ряду соціальних виплат та послуг, а також через те, що їхній тимчасовий статус означає, що вони мають меншу ймовірність осісти назавжди, а отже, вийти на пенсію в Австралії [32].

Фіскальні наслідки міграції зазвичай позитивні. У країнах ОЕСР чисті фіскальні внески мігрантів – виміряні як податкові надходження та внески на соціальне страхування, зібрані з мігрантів мінус соціальні трансферти, які вони отримують – часто навіть вищі, ніж у громадян (рис. 2.18). Як видно з рисунку, показник мігрантів і натуралізованих громадян Австралії складає 1,69, а австралійців за походженням – 1,47.

Чистий фіскальний внесок є вищим, коли мігранти прибувають із навичками та характеристиками, які повністю відповідають потребам країни призначення. Однак вони можуть бути зменшені, коли мігранти стикаються з дискримінацією на ринку праці або працюють не на рівні своїх навичок і кваліфікації, отже, отримують нижчу заробітну плату, ніж аналогічні громадяни [21].

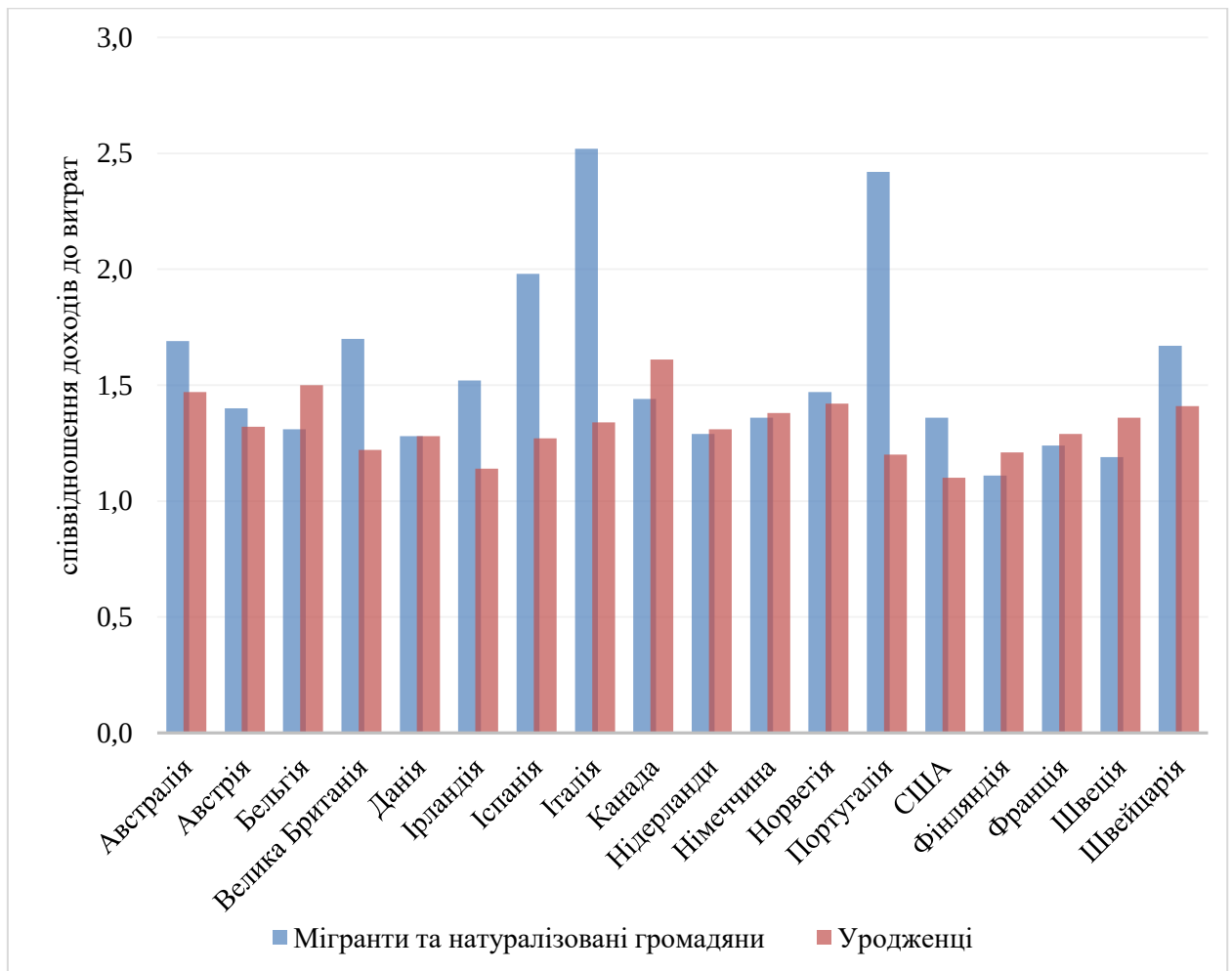

Рис. 2.18. Співвідношення фіскальних внесків та соціальних трансфертів мігрантів та уродженців Австралії (на душу населення), в середньому за 2006–2018 рр.

Складено автором за матеріалами: [38]

Існують потенційні вигоди від імміграційної політики для продуктивності та інновацій. Іммігранти приносять нові ідеї та різні перспективи зі своїх рідних країн, допомагаючи компаніям впроваджувати інновації, наприклад, шляхом розробки та адаптації технологій, реформування бізнес-моделей, щоб скористатися новими ринковими можливостями, і заохочуючи прийняття більш ефективних процесів і стратегій всередині організації [39].

Для майбутньої конкурентоспроможності та процвітання Австралії бізнес-інновації дуже важливі. Існують різні способи, якими імміграційна

політика може покращити інновації на організаційному, галузевому та національному рівнях. Дослідження в США виявили, що наявність іммігрантів з високою університетською кваліфікацією в галузі науки та техніки пов'язана з вищим рівнем заявок на патенти та створенням технологічних компаній. Це особливо стосується випадків, коли інші заходи політики (наприклад, заохочення досліджень і розробок і мобільності робочої сили) сприяють інноваціям і підприємницькій діяльності [40].

Проте дослідники з Нової Зеландії, яка, як і Австралія, має політику, що заохочує прийом висококваліфікованих іммігрантів, виявили відсутність прямого зв'язку між імміграцією та інноваціями. Згідно з дослідженням, компанії в регіонах з високою концентрацією працівників-іммігрантів не є більш інноваційними, ніж компанії в інших регіонах (якщо інші характеристики, такі як розмір фірми, промисловість і витрати на дослідження та розробки, збігаються) [41].

Дослідження на рівні компаній та промисловості у Великій Британії виявили, що доступ до низькокваліфікованої робочої сили іммігрантів може стримати роботодавців від інвестування в навички та технології для інновацій та підвищення продуктивності [42].

Міграційна програма в Австралії разом із знаннями та навичками емігрантів, що повертаються, швидше за все, сприяє інноваціям та підвищенню продуктивності. Проте в Австралії недостатньо доступних даних, щоб можна було зробити переконливі висновки щодо взаємозв'язку імміграції та інновацій [32].

Іммігранти в Австралії, особливо ті, хто має кваліфіковану візу, мають високий рівень зайнятості, включно з високодохідними професіями, які використовують їхні навички.

На рис. 2.19 наведено дані щодо рівня зайнятості іноземних громадян, що розраховується як частка зайнятих іноземних громадян у віці 15-64 років у загальній чисельності іноземного населення (активні та неактивні особи) того самого віку.

Як можна побачити з рис. 2.19, у 2021 році рівень зайнятості іноземних громадян склав 74,2 %. Для порівняння, у тому ж році рівень зайнятості уродженців Австралії склав 75,7 % [43].

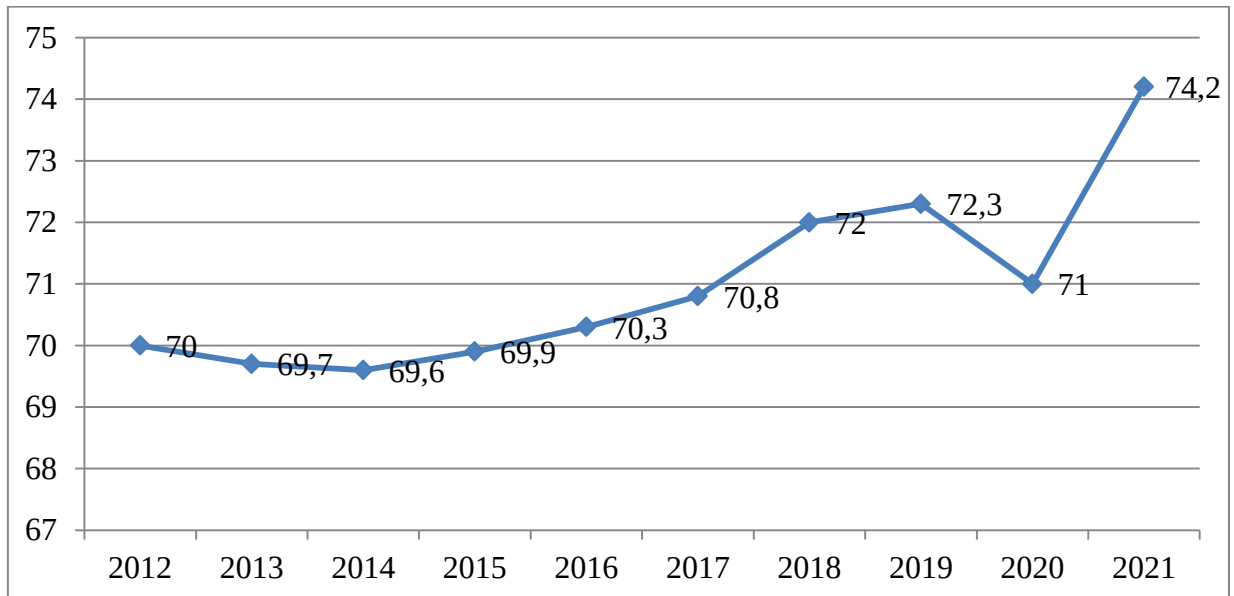

Рис. 2.19. Рівень зайнятості населення іноземного походження в Австралії, %

Складено автором за матеріалами: [44]

Відносно низький рівень безробіття серед кваліфікованих іммігрантів є однією з причин, чому деякі експерти стверджують, що імміграційна політика в Австралії є більш ефективною для інтеграції іммігрантів на ринок праці, ніж імміграційна політика, наприклад, в Канаді, яку часто вважають зразком для інших країн [45].

На рис. 2.20 наведено дані щодо безробіття іноземних громадян, що розраховується як частка безробітних осіб, які народилися за кордоном, у віці 15-64 років у робочій силі за кордоном (сума зайнятих і безробітних, які народилися за кордоном) того самого віку. До безробітних належать ті особи, які повідомляють, що вони не мають роботи протягом контрольного тижня, готові працювати та вживали активних заходів для пошуку роботи протягом чотирьох тижнів, що передували співбесіді.

Як видно з рис. 2.20, у 2021 році рівень безробіття іноземних громадян склав 5,3 %. Для порівняння, у тому ж році рівень безробіття уродженців Австралії склав 5,2 % [46].

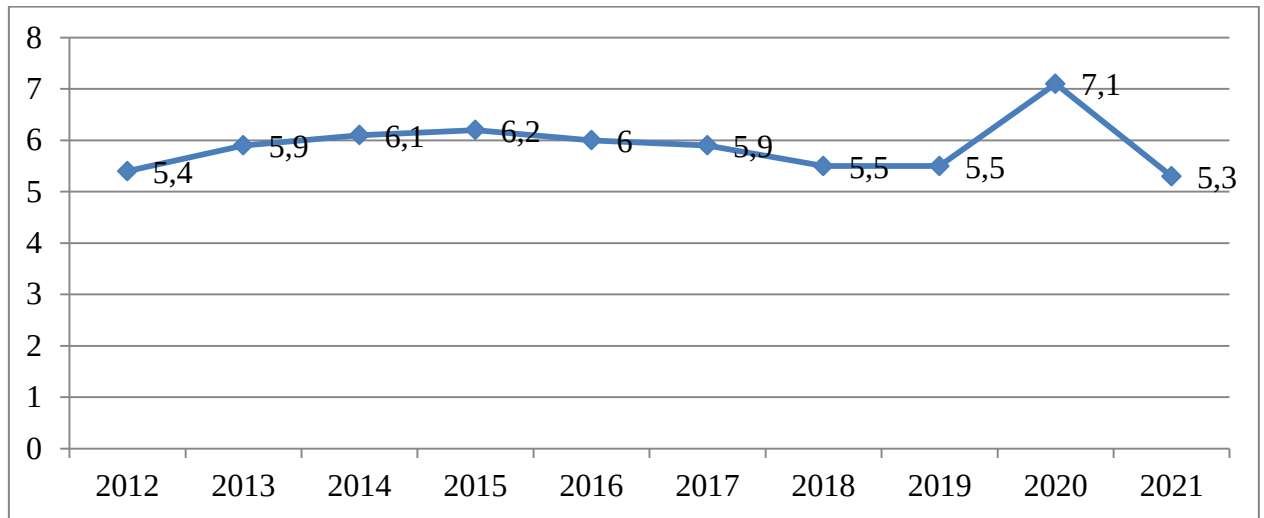

Рис. 2.20. Рівень безробіття населення іноземного походження в Австралії, %

Складено автором за матеріалами: [47]

Однак рівень безробіття є набагато вищим серед жінок та супроводжуваних сімей, які подають заявки на отримання постійної та тимчасової візи. Крім того, колишні іноземні студенти, які переходять на постійні кваліфіковані візи, стикаються з проблемами в отриманні високодохідної роботи, яка повністю використовує їхні навички та кваліфікацію.

Експерти вважають, що неадекватне державне регулювання освітніх стандартів у приватних навчальних закладах, перешкоди для соціальної інтеграції та проблеми, пов'язані з володінням англійської мови мігрантами, є одними з визначених причин, чому колишні іноземні студенти часто стикаються з важким переходом на кваліфіковані візи.

Нещодавні зміни, які регулюють шлях між студентською та кваліфікованою візами, зокрема надання більшого пріоритету володінню

англійською мовою, кваліфікації та досвіду заявників, а також вимогам роботодавця, можуть допомогти вирішити ці проблеми.

За деякими даними, вплив економічної імміграції на австралійський ринок праці був позитивним. Наприклад, одне дослідження показало, що високоосвічений характер імміграції позитивно впливає на заробітну плату місцевої робочої сили, включно з низькокваліфікованими немігрантами. Це тому, що іммігранти створюють нові підприємства та робочі місця в усій економіці. Крім того, дослідження показало, що існує мінімальна конкуренція між висококваліфікованими іммігрантами та низькокваліфікованими немігрантами за ту саму роботу [48]. Ці висновки вказують на те, що дотримання політики відбору іммігрантів, яка надає перевагу висококваліфікованим іммігрантам із затребуваними навичками, принесе сукупні вигоди для австралійської економіки та мінімізує негативні наслідки для робочої сили.

Однак є ознаки того, що іммігранти, які займаються професіями з нижчим рівнем кваліфікації, можуть витіснити молодих місцевих працівників, зосереджених на низькокваліфікованих роботах [32].

Мігранти можуть значно сприяти ефективності та зростанню економіки країни призначення, особливо в довгостроковій перспективі. Низькокваліфіковані мігранти виконують багато робіт, на які місцеві жителі не бажають братися, або за які вони б вимагали більшу заробітну плату, яку готові платити споживачі. Висококваліфіковані мігранти – медсестри, інженери, науковці – підвищують продуктивність у багатьох секторах економіки, хоча лише чотири країни – Австралія, Канада, Сполучене Королівство та Сполучені Штати – становлять понад половину всіх іммігрантів із вищою освітою [21].

Тим не менш, в Австралії існують проблеми в рамках існуючих політичних механізмів, зокрема: поводження з тимчасовими мігрантами на робочому місці; складність переходу на постійне місце проживання для тимчасових мігрантів; роль імміграції у вирішенні нестачі навичок і потреб

ринку праці; а також недостатнє використання навичок іммігрантів і гендерні упередження в оцінці навичок тощо.

Висновки до другого розділу

1. Міжнародні міграційні процеси є багатограними, зумовленими економічними, геополітичними, екологічними, демографічними, технологічними та політичними факторами.

Характерна риса міжнародних міграційних потоків – їхня різноманітність. Різноманітність причин міграції, демографічних характеристик та навичок мігрантів, їх правового статусу, становища та перспектив. Країни походження та країни призначення мігрантів зустрічаються серед країн із будь-яким рівнем доходу. США, Німеччина та Саудівська Аравія залишаються основними країнами-реципієнтами мігрантів. Провідними країнами походження мігрантів є Індія та Мексика.

Економічні фактори залишаються ключовими, оскільки люди мігрують у пошуках кращих перспектив працевлаштування, вищих зарплат та поліпшення якості життя. Ця тенденція пояснюється різницею в рівнях економічного розвитку між країнами та потребою в робочій силі.

Крім того, міжнародні міграційні процеси дедалі більше формуються геополітичними подіями, такими як конфлікти та кризи, що призводить до переміщення та руху біженців у глобальному масштабі. Зміна клімату та фактори навколишнього середовища також впливають на міграційні процеси, оскільки люди прагнуть уникнути несприятливого впливу кліматичних умов.

2. Австралія входить до числа десяти основних країн, що приймають міжнародних мігрантів. Історично склалося так, що щороку більше людей іммігрує до Австралії, ніж емігрує з неї, що означає, що закордонна міграція є значним джерелом приросту чисельності населення Австралії. Дані про закордонну міграцію в Австралії демонструють мінливість у часі через постійні зміни глобальних і внутрішніх факторів, що впливають на міграцію.

Основними країнами походження іммігрантів в Австралії є Англія, Індія та Китай. Самі ж австралійці емігрують, переважно, до Великої Британії, США, Нової Зеландії, Японії та Канади,

В Австралії наразі збільшено кількість тимчасових віз для роботи та навчання, а шляхи до постійної міграції, місця проживання та отримання громадянства стають складнішими та тривалішими.

3. Експерти вважають, що для Австралії позитивний вплив економічної імміграції особливо виражений у чотирьох сферах: населення; фінансовий вплив; продуктивність та інноваційність; зайнятість іммігрантів і результати ринку праці.

Тим не менш, в Австралії існують проблеми в рамках існуючих політичних механізмів, зокрема: поводження з тимчасовими мігрантами на робочому місці; складність переходу на постійне місце проживання для тимчасових мігрантів; роль імміграції у вирішенні нестачі навичок і потреб ринку праці; а також недостатнє використання навичок іммігрантів і гендерні упередження в оцінці навичок тощо.

РОЗДІЛ 3. ПЕРСПЕКТИВИ УЧАСТІ АВСТРАЛІЇ В МІЖНАРОДНИХ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСАХ

3.1. Оцінювання результативності міграційної політики Австралії

Оцінювання результативності міграційної політики Австралії є важливим аспектом управління міграцією в країні. Воно дозволяє зрозуміти, наскільки вдало вона виконує свої основні завдання та цілі. Дослідження даного питання є досить актуальним, оскільки пандемія Covid-19, а також існуючі проблеми у міграційній політиці Австралії зменшили приток мігрантів в останні роки.

Для того, щоб оцінити результативність міграційної політики Австралії, ми вважаємо за потрібне розрахувати коефіцієнти інтенсивності міграційних процесів в динаміці. Період, який було обрано для дослідження включає останні наявні дані за 5 років (з 2017 р. по 2022 р.). Для того, щоб провести розрахунки, нам потрібні дані щодо кількості населення Австралії, кількості прибулих та вибулих (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Показники Австралії щодо кількості населення, прибулих та вибулих,
тис. осіб

Рік	Населення, тис. осіб	Кількість прибулих, тис. осіб	Кількість вибулих, тис. осіб
2017-18	24966,64	527,52	289,30
2018-19	25340,22	550,40	309,07
2019-20	25655,29	506,85	314,17
2020-21	25688,08	146,00	230,93
2021-22	25978,94	394,97	224,06

Таблиця складена автором за матеріалами: [25; 49]

Нами було розраховано міграційне сальдо та міграційний обіг (валову міграцію) за формулами 1.1 та 1.2, наведеними у підрозділі 1.3. Результат представлено у таблиці 3.2 та на рис. 3.1.

Таблиця 3.2

Міграційне сальдо та міграційний обіг Австралії, тис.осіб

Рік	Міграційне сальдо	Міграційний обіг
2017-18	238,22	816,82
2018-19	241,34	859,47
2019-20	192,70	821,02
2020-21	-84,94	376,93
2021-22	170,92	619,03

Розраховано автором за матеріалами: [25; 49]

Проаналізувавши показники сальдо міграції населення в Австралії можна зазначити його зменшення у 2019-20 році і значне міграційне скорочення у 2020-21 р., що становило -84,94 тис осіб. Звісно таке різке і значне падіння пояснюється, у першу чергу, впливом пандемії Covid-19 і пов'язаними з нею заборонами та обмеженнями на переміщення. У 2021-22 р. розпочалося відновлення, хоча показник докризових років ще не досягнуто.

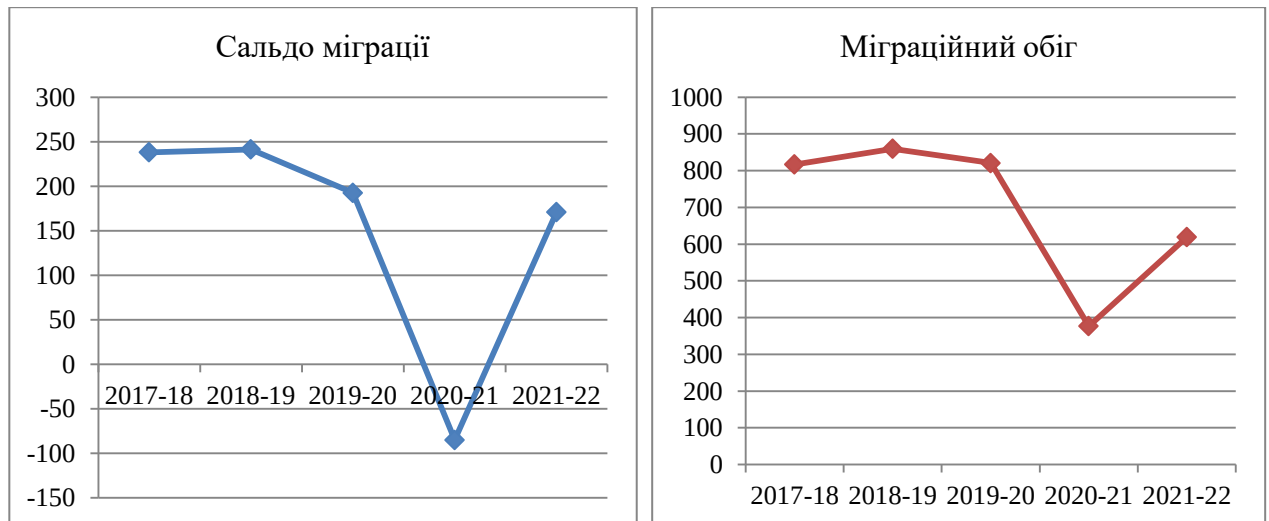

Рис. 3.1. Динаміка сальдо міграції та міграційного обігу Австралії, тис.осіб

Складено автором за матеріалами табл. 3.2

За допомогою статистичних даних, що наведені у табл. 3.1 та 3.2, та формул, наведених у підрозділі 1.3, виконаємо наступні розрахунки:

- коефіцієнт інтенсивності (КІ) прибуття (формула 1.3);

- коефіцієнт інтенсивності (КІ) вибуття (формула 1.4);
- коефіцієнт інтенсивності (КІ) міграційного обігу (формула 1.5);
- коефіцієнт інтенсивності (КІ) чистої міграції (формула 1.6);
- коефіцієнт ефективності міграції (формула 1.7).

Результати розрахунків, наведені в табл. 2.3, свідчать про те, що у 2018-19 році інтенсивність міграції в Австралії за коефіцієнтом прибуття, вибуття, міграційного обігу та чистої міграції збільшилася, проте у період 2019-20 – 2020-21 рр. мала місце тенденція до зниження інтенсивності міграції в Австралії, що, у першу чергу, було пов'язано з пандемією Covid-19, локдаунами та обмеженнями на переміщення.

Таблиця 3.3

Коефіцієнти інтенсивності та ефективності міграції Австралії

Рік	КІ прибуття, ‰	КІ вибуття, ‰	КІ міграційного обігу, ‰	КІ чистої міграції, ‰	Коефіцієнт ефективності міграції, %
2017-18	21,13	11,59	32,72	9,54	29,16
2018-19	21,72	12,20	33,92	9,52	28,08
2019-20	19,76	12,25	32,01	7,51	23,47
2020-21	5,68	8,99	14,67	-3,31	-22,53
2021-22	15,20	8,62	23,82	6,58	27,61

Розраховано автором.

Коефіцієнт ефективності міграції визначає наскільки ефективна міграція для країни (ефективною вона вважається, якщо показник більше нуля). На рис. 3.2 наведено дані щодо коефіцієнту ефективності міграції Австралії.

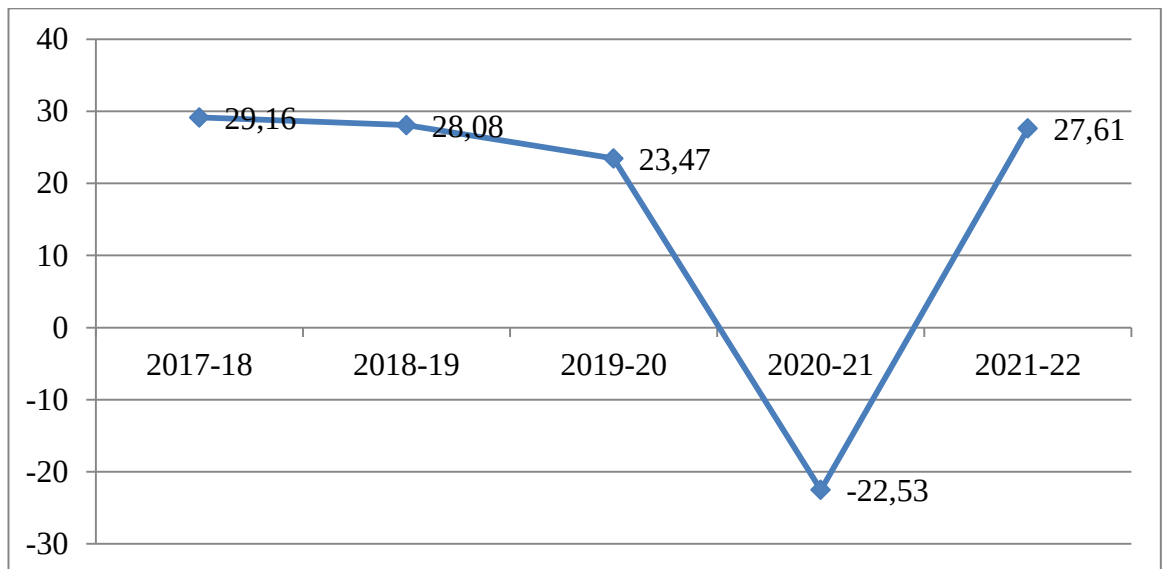

Рис. 3.2. Динаміка коефіцієнта ефективності міграції Австралії, %
Розраховано автором.

У 2017-18 р. ефективність міграції становила 29,16 %, у 2018-19 році вона дещо знизилась до 28,08 %, у 2019-20 р. зниження продовжилось і показник склав 23,47 %. У 2020-21 р. коефіцієнт ефективності міграції мав від'ємне значення і становив -22,53 %. У 2021-22 р. після відміни більшості обмежень через Covid-19 він склав 27,61 %.

Прогнозується, що показник чистої закордонної міграції значно збільшиться у 2023 році через значне збільшення кількості прибулих і незначне збільшення кількості вибулих за кордон. Але ця модель, зокрема низька кількість від'їздів, є ефектом наздоганяння після закритих міжнародних кордонів, оскільки іноземні студенти повертаються з невеликою кількістю вибуваючих, тому що під час пандемії їх прибуло дуже мало. Очікується, що цей ефект буде тимчасовим, оскільки кількість від'їздів у майбутньому збільшиться, бо тимчасові студенти почнуть від'їжджати у звичайній кількості [50; 51].

Пандемії Covid-19 підкреслила існуючі проблеми міграційної політики у сфері регулювання міграції за тимчасовими візами. У березні 2020 року було проведено онлайн-опитування 6105 іноземних студентів та інших власників тимчасових віз щодо їх досвіду в Австралії під час першого карантину через

Covid-19. Майже три чверті респондентів втратили всю або більшу частину своєї роботи під час пандемії. Тисячі залишилися не в змозі платити за їжу та оренду, будучи категорично виключеними з державних схем субсидування заробітної плати. Це було перше дослідження, яке виявило глибину соціальної ізоляції, расизму та глибших наслідків політики Австралії, яка суттєво вплинула на світову репутацію Австралії [52].

Троє з п'яти іноземних студентів і туристів рідше рекомендували Австралію як місце для навчання та подорожей на основі їх досвіду лікування під час Covid-19. Висновки вказують на потенційні довгострокові економічні та дипломатичні наслідки політики федерального уряду, яка суперечила політикам інших подібних країн, таких як Велика Британія, які включали тимчасових мігрантів до субсидій на заробітну плату. Існують також детальні висновки щодо збільшення поширеності расизму проти китайських та інших азіатських мігрантів під час пандемії.

У результаті дослідження та узгодженої кампанії широкої коаліції організацій у всьому громадському секторі, яка спиралася на великомасштабні дані, федеральний уряд скасував цю політику, включивши власників тимчасових віз до схем фінансової підтримки під час наступних карантинів через Covid-19 [52].

Через Covid-19 понад 500 000 власників тимчасових віз покинули Австралію, що призвело до значного браку робочої сили в Австралії. Так, наприклад, у 2021 році у Західній Австралії кожному третьому підприємству не вистачало кваліфікованої робочої сили [53].

Кваліфіковані мігранти не замінюють ні австралійських випускників, ні некваліфікованих безробітних австралійців, але вони заповнюють відсутню частину економіки Австралії, включаючи людей, які можуть навчати австралійців і чия присутність у бізнесі може створити більше робочих місць для австралійців [54].

Варто зазначити, що уряд Австралії на початку 2023 року ініціював перегляд міграційної програми Австралії, залучивши провідних фахівців у

цій галузі, експертів та стейкхолдерів. Перегляд визнав поточну програму невідповідною меті щодо залучення мігрантів Австралією, з нечіткими цілями та недоліками в залученні найбільш висококваліфікованих мігрантів і надання бізнесу можливості ефективного доступу до працівників [55]. Основні проблеми та недоліки міграційної програми Австралії систематизовано у табл. 3.4.

Таблиця 3.4

Основні проблеми та недоліки міграційної політики Австралії

Проблеми / Недоліки	Опис
Напрямок міграції	Програма міграції недостатньо спрямована на залучення потрібних мігрантів для підвищення економічного розвитку та безпеки Австралії.
Склад мігрантів	За останнє десятиріччя кількість кваліфікованих мігрантів, що обирають Австралію, зменшилася, і зростає кількість мігрантів, що не обираються на підставі кваліфікації.
Застарілі оцінки та визначення	Система обмежена списками професій, які не відображають поточний та передбачуваний попит на робочу силу і ґрунтуються на застарілих визначеннях, що практично не змінювалися з 2013 року.
Складність системи	Австралійська система міграції стає все більш складною порівняно з іншими країнами, що несе ризик втрати переваги в глобальній конкуренції за таланти. Велика кількість різновидів віз та вимог.
Висока вартість та тривалість процедури отримання візи	Мігрант із затребуваною на ринку Австралії професією, наприклад, медсестра, має заплатити до 20 тис. доларів та очікувати до 35 місяців для визнання кваліфікації та отримання візи.
Планування та узгодження	Відсутність національного довгострокового планування, яке б інтегрувало міграцію з політикою державних і територіальних урядів (інфраструктура, житло, послуги) для ефективної міграції.
Використання навичок	Багато мігрантів мають навички в дефіцитних сферах, але працюють не на роботах, відповідних їхнім навичкам.
Експлуатація мігрантів	Підвищення ризику експлуатації, з яким стикаються трудові мігранти. Експлуатація трудових мігрантів може призвести до погіршення умов праці для місцевих працівників.
Рівноправність участі	Жінки-мігрантки мають гірші показники участі в робочому ринку порівняно з австралійськими жінками, що потребує вирішення цієї проблеми.
Нераціональна видача тимчасових і постійний віз	Наявні зловживання в системі візового обліку. Збільшується кількість «постійно тимчасових» мігрантів, що перебувають в Австралії понад 5 років на тимчасових робочих або студентських візах.

Таблиця складена автором за матеріалами: [56]

Згідно з дослідженнями Інституту Граттана, що готує рекомендації щодо державної політики щодо майбутнього Австралії, програма міграції не працює так, як мала б. Спонсорство роботодавців зараз є складнішим і менш надійним, що робить Австралію менш привабливою для мобільних талантів у всьому світі. Зараз менше тимчасових спонсорованих працівників і студентів переходять на постійні візи, і ці переходи тривають довше. Поширена експлуатація низькооплачуваних тимчасових мігрантів, що підриває довіру суспільства до міграції. Тобто, на думку фахівців Інституту Граттана, Австралія ризикує змарнувати багато переваг, які пропонує кваліфікована міграція [57].

Таким чином, проведена оцінка ефективності міграційної політики Австралії дає підстави зробити висновок, що, хоча, у цілому показник коефіцієнту ефективності міграції Австралії достатньо високий (за винятком кризових років через пандемію коронавірусу), існує низка проблем, які потребують якнайшвидшого рішення.

3.2. Рекомендації щодо підвищення ефективності міграційної системи в Австралії

Після боротьби з пандемією коронавірусу Австралія стикається з низкою серйозних проблем: повільне зростання продуктивності, зростаюча бюджетна проблема в міру старіння населення та швидкий перехід до економіки нульового балансу викидів. Більш кваліфікована програма міграції може допомогти вирішити кожну з них.

Необхідно почати з переосмислення цілей щодо кваліфікованої міграції. Лише одна чверть постійних віз, виданих за останнє десятиліття, насправді оцінювала кваліфікацію мігрантів. Постійна кваліфікована міграція повинна відбирати молодших, кваліфікованих талантів, щоб залишитися в Австралії на тривалий термін, а не вирішувати проблему короткострокової нестачі навичок. Тимчасова кваліфікована міграція допомагає заповнити дефіцит, але

оскільки вона також забезпечує велику частину претендентів на постійну кваліфіковану міграцію, вона також має бути спрямована на висококваліфікованих мігрантів. Менш жорстка система, яка допомагає залучати найкращих і найрозумніших у світі, є ключовою для зміцнення суверенних можливостей у таких сферах, наприклад, як кібербезпека.

Постійне спонсорство роботодавця має бути доступним для працівників будь-якої професії, які заробляють понад 85 тис. доларів на рік. Це допоможе краще орієнтуватися на мігрантів із цінними навичками, спростить і прискорить процес спонсорства, запропонує чіткіші шляхи до постійного місця проживання для тимчасових спонсорованих працівників і недавніх випускників, а також збільшить державний бюджет Австралії на 125 млрд доларів протягом наступних 30 років [58].

Експерти вважають, що також має змінитися склад постійного кваліфікованого прийому. Програму бізнес-інвестицій та інновацій, яка відбирає старших і менш кваліфікованих мігрантів, слід скасувати, заощадивши державним бюджетам 34 млрд доларів протягом трьох десятиліть. Віза з єдиним балом має замінити кваліфіковані незалежні, державні та регіональні потоки. Бали повинні нараховуватися лише за характеристики, які передбачають успіх мігрантів в Австралії. Більше уваги слід приділяти кваліфікації вторинних заявників, на які припадає близько половини всіх постійних кваліфікованих віз [58; 59].

Тимчасове спонсорство має бути доступним для мігрантів будь-якої професії, які заробляють понад 70 тис. доларів на рік. Орієнтація на високооплачуваних мігрантів усуне більшість нестачі навичок, обмежить експлуатацію, спростить спонсорство для роботодавців і збільшить кількість висококваліфікованих претендентів на постійне проживання. Уряд повинен уникати збільшення кількості малокваліфікованих мігрантів в Австралії. Розширення тимчасової міграції менш кваліфікованих працівників може знизити заробітну плату низькооплачуваних австралійців і ще більше збільшити експлуатацію. Це також може підірвати довіру громадськості до

міграційної програми на тлі занепокоєння щодо перетворення Австралії на суспільство низькокваліфікованої робочої сили.

Можливо, буде необхідно залучити додаткових менш кваліфікованих мігрантів, щоб задовольнити потреби в робочій силі у секторі догляду в короткостроковій перспективі, але, враховуючи ризики, це погане довгострокове рішення. Пропозиція постійних віз може обмежити експлуатацію, але може призвести до того, що працівники покинуть сектор, якщо не підвищиться заробітна плата, і в довгостроковій перспективі коштуватиме бюджету, якщо це призведе до того, що видається менше кваліфікованих віз. Дефіцит робочої сили в секторі догляду буде вирішено, лише якщо заробітна плата підвищиться, щоб краще відображати вимоги цих робочих місць до працівників [58; 59].

Стратегічно кероване зростання чисельності населення та міграція можуть підтримувати Австралію, компенсуючи старіння населення, покращуючи економічні результати, такі як продуктивність і рівень життя, підтримуючи сильніші фінансові результати та збагачуючи соціальну структуру [60]. Планування міграції є важливим для реалізації ширших переваг зростання населення.

Успішне планування міграції враховує склад і рівень кваліфікації заявників-мігрантів. Постійні мігранти, відібрані за допомогою навичок, забезпечують у середньому вищі економічні та фінансові дивіденди, ніж ті, хто прибуває через сімейні візи і гуманітарну програму. Сімейні візи і гуманітарна програма забезпечують інші важливі неекономічні результати для Австралії, такі як підтримка возз'єднання сім'ї, досягнення гуманітарних цілей і міжнародних зобов'язань Австралії. Успішне планування міграції також враховує внесок мігрантів у продуктивність і ринки праці, діапазон внесків мігрантів та їхніх дітей, а також переваги сталого зростання населення для безпеки та стратегічного значення Австралії на міжнародному рівні.

Більш широкі тенденції глобальної міграції також стосуються планування населення та міграції, оскільки вони впливають на кількість мігрантів до Австралії. Трудова міграція з країн, що розвиваються, з молодим населенням до розвинутих країн зі старіючим населенням становить значну частку глобальних міграційних потоків. Індія, Непал і Філіппіни мають велику когорту молодих людей і є важливим джерелом мігрантів для Австралії та інших розвинутих країн. Проте конкуренція зростає серед старіючих країн для мігрантів, що може ускладнити міграційній системі Австралії залучення найбільш кваліфікованих мігрантів.

Зміна клімату також може змінити та прискорити міграційні потоки в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні, включно з Австралією.

Уряд працює над майбутніми реформами міграційної системи, щоб переконатися, що вона служить національним інтересам і доповнює навички та здібності австралійських працівників. Реформи керуватимуться Міграційною стратегією та Білою книгою зайнятості. Уряд також співпрацює з державними, територіальними та місцевими органами влади над розробкою національного плану народонаселення. У цьому Плані буде детально описано, як уряди на всіх рівнях працюють разом, щоб належним чином планувати майбутні зміни населення, включаючи майбутні потреби в житлі, інфраструктурі та послугах у різних містах і регіонах [59].

Отже уряд Австралії розглядає три важливі зміни в політиці реформування міграційної системи: надавати пріоритет людям, які потрібні для розвитку економіки Австралії; зробити процес міграції простим для мігрантів і ефективним для роботодавців; досягнення результатів для Австралії та мігрантів після прибуття [56].

При розробці нової міграційної стратегії важливо розглядати ключові питання, наведені на рис. 3.3.

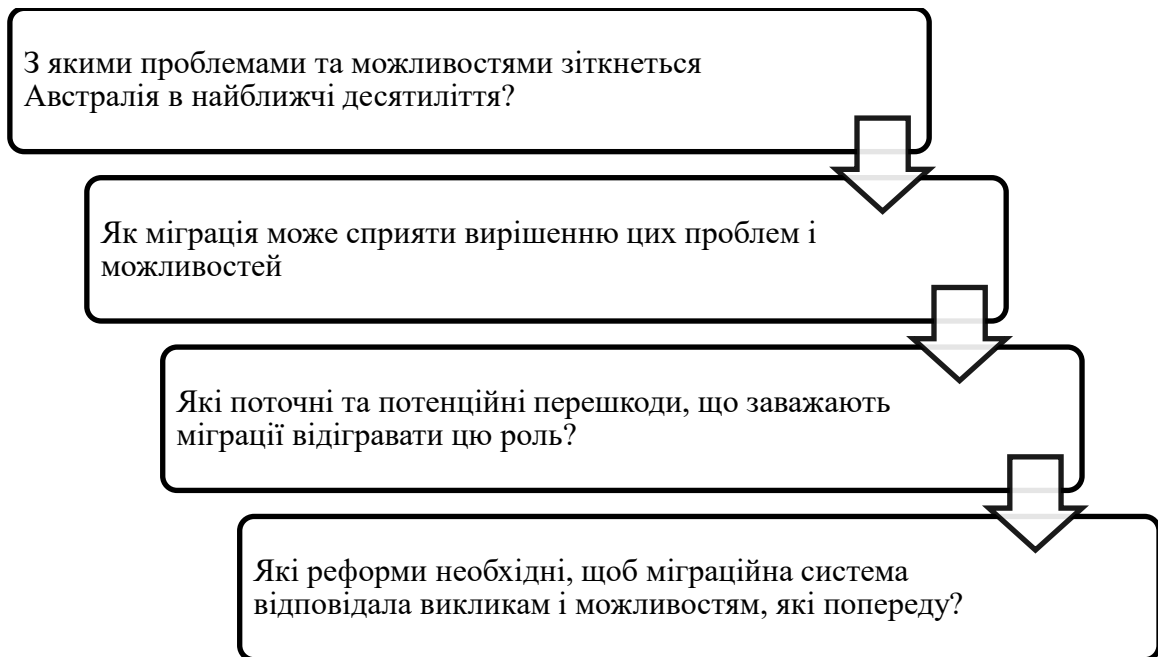

Рис. 3.3. Ключові питання при розробці нової міграційної стратегії Австралії

Складено автором за матеріалами: [61]

У таблиці 3.5 узагальнено рекомендації та заходи щодо реформи системи міграції в Австралії.

Нижченаведена таблиця надає зведену інформацію про пропозиції щодо реформи міграційної системи Австралії в різних категоріях: постійна кваліфікована міграція, тимчасова кваліфікована міграція, міграція менш кваліфікованих працівників та управління системою міграції. Для кожного розділу узагальнено конкретні рекомендації та дії, спрямовані на поліпшення міграційної системи Австралії.

Також потрібно переглянути політику щодо мігрантів-студентів. Потрібно підвищити готовність до працевлаштування іноземних студентів, шляхом:

- забезпечення швидшого шляху до постійного місця проживання для кваліфікованих мігрантів і випускників, яких потребує Австралія;
- посилити вимоги і гарантії якості постачальників освіти;

—зменшити період, який іноземні студенти витрачають на оформлення віз, спрощуючи шлях до отримання віз для випускників [56].

Таблиця 3.5

Рекомендації та заходи щодо підвищення ефективності системи міграції
в Австралії

Сфера реформи системи міграції	Рекомендації/Дії
Постійна міграція висококваліфікованих працівників	
- Спонсоровані візи	Зробити візи, спонсоровані роботодавцем, доступними для працівників усіх професій, за умови, що робота оплачується щонайменше 85 тис. доларів на рік. Як альтернатива, прийняти окремі порогові розміри заробітної плати для постійного спонсорства роботодавця залежно від віку заявника.
Візи, що підлягають оцінці залежно від балів	Замінити окремі візи, що підлягають оцінці залежно від балів, універсальною програмою з одними правилами для всіх, яка спрямована на молодших, вище кваліфікованих працівників. Приділити більше уваги навичкам вторинних заявників. Додати значну кількість балів для заявників з пропозиціями роботи з високою заробітною платою. Використовувати адміністративні дані для кращого калібрування надання балів за характеристиками, які передбачають успішну адаптацію мігрантів в Австралії.
- Верифікація зарплати	Використовувати дані про оплату праці через Single Touch Payroll (це ініціатива уряду Австралії, спрямована на оптимізацію звітності роботодавців перед державними установами), щоб переконатися, що заробітна плата спонсорованих працівників перевищує 85 тис. дол. на рік.
Тимчасова міграція висококваліфікованих працівників	
- Віза тимчасового працівника (TSW)	Створити нову візу, Temporary Skilled Worker (TSW), для заміни існуючої візи Temporary Skill Shortage (TSS) з використанням такої ж моделі роботодавця-спонсор.
- Поріг зарплати	Зробити так, щоб усі вакансії з оплатою понад 70 тис. доларів на рік, незалежно від професії, мали право на тимчасове спонсорство. Посилити дотримання річної ринкової ставки зарплати (AMSR), яка вимагає, щоб номінальна заробітна плата спонсорованих працівників була рівною або перевищувала заробітну плату, яку пропонують австралійцям, які виконують роботу.
- Зміна роботи	Дозволити працівникам із візою TSW змінювати роботу без втрати візи, якщо вони знаходять кращі можливості в Австралії. Також дозволити працівникам, які залишають роботу, залишатися в Австралії протягом до 90 днів.

Продовження таблиці 3.5

- Вимоги до знання мови та обов'язки роботодавців	Звільнити спонсорованих працівників, які заробляють понад 120 тис. доларів США на рік, від необхідності підтвердження рівня володіння англійською мовою, а роботодавців, які платять спонсорованим працівникам понад 162 тис. доларів США на рік, від обов'язку сплачувати річну ринкову зарплату за цю роботу.
- Акредитація роботодавців	Пропонувати акредитацію роботодавцям, які спонсують високооплачуваних працівників, і надати акредитованим спонсорам такі переваги, як п'ятиденний термін оформлення візи та менше перевірок при переміщенні всередині компанії.
- Забезпечення дотримання правил	Посилити контроль за дотриманням правил щодо роботодавців та виділити більше ресурсів для перевірок.
Міграція менш кваліфікованих працівників	
- Покращення робочої сили	Уникати розширення міграції менш кваліфікованих економічних мігрантів виключно для роботи.
- Підвищення заробітної плати	Взяти на себе зобов'язання надати додаткове державне фінансування, необхідне роботодавцям для підвищення заробітної плати та покращення умов до рівня конкурентоспроможності для менш кваліфікованих робочих місць у сфері догляду та медичного обслуговування.
- Особливості віз	Будь-які нові візові шляхи для менш кваліфікованих працівників сфери догляду мають бути обмежені в часі з чіткою метою задоволення короткострокових потреб у робочій силі, у той час як федеральний уряд зобов'язується підвищити заробітну плату до конкурентоспроможного рівня, щоб залучити достатню кількість персоналу. Правила для існуючих тимчасових та постійних кваліфікованих віз не повинні бути полегшені для менш кваліфікованих працівників галузі догляду. У власника візи має бути можливість змінювати роботодавців у межах галузі. Якщо віза дає можливість отримати постійне місце проживання, обмежте її для молодих працівників віком до 30 років.
Управління системою міграції	
- Покращення ІТ-систем	Інвестувати значні кошти у покращення ІТ-систем в Міністерстві внутрішніх справ для поліпшення обробки віз. Збільшити аналітичні ресурси в Міністерстві внутрішніх справ для аналізу деталізованих адміністративних даних.
- Створення консультативного органу	Створити новий орган, подібний до моделі Консультативного комітету з питань міграції Сполученого Королівства, щоб надавати уряду незалежні поради щодо змін візової політики та аналізувати вплив міграції на добробут австралійців.

Таблиця складена автором за матеріалами: [57; 62; 63]

Також доцільно створити більш ефективні шляхи отримання аспірантських віз для іноземних студентів, підтримувати іноземних студентів з найбільшим потенціалом для досягнення успіху на ринку праці в Австралії [64]. Австралії слід реформувати існуючі візи для кваліфікованих фахівців, щоб спонукати талановитих випускників залишитися та спонукати роботодавців наймати їх.

Висновки до третього розділу

1. Нами було розраховано міграційне сальдо та міграційний обіг, коефіцієнт інтенсивності прибуття та вибуття, коефіцієнт інтенсивності міграційного обігу, коефіцієнт інтенсивності чистої міграції та коефіцієнт ефективності міграції.

Систематизовано основні проблеми та недоліки міграційної програми Австралії. До них, наприклад, можна віднести зменшення кількості кваліфікованих мігрантів, складність системи міграції, високу вартість та тривалість процедури отримання візи, підвищення ризику експлуатації, з яким стикаються трудові мігранти тощо.

2. Міграція може підтримувати Австралію, компенсуючи старіння населення, покращуючи економічні результати, такі як продуктивність і рівень життя. Успішне планування міграції враховує склад і рівень кваліфікації заявників-мігрантів. Постійні мігранти, відібрані за допомогою навичок, забезпечують у середньому вищі економічні та фінансові дивіденди, ніж ті, хто прибуває через сімейні візи і гуманітарну програму.

Уряд Австралії розглядає три важливі зміни в політиці реформування міграційної системи: надавати пріоритет людям, які потрібні для розвитку економіки Австралії; зробити процес міграції простим для мігрантів і ефективним для роботодавців; досягнення результатів для Австралії та мігрантів після прибуття.

ВИСНОВКИ

1. Розглянуто теоретичні засади дослідження міжнародних міграційних процесів. Дослідження розвитку міграційних процесів привертало увагу представників різних економічних шкіл. Виділяють класичні та неокласичні теорії міграції, теорію людського капіталу тощо. Більшість дослідників спираються на теорію «притягування-виштовхування», яку вперше розробив англійський вчений Ернест Равенштайн.

2. Досліджено класифікацію та причини міжнародної міграції; Міжнародна міграція може бути класифікована за тривалістю та характером переселення, за рівнем кваліфікації мігрантів, за законністю перетину кордону тощо.

Причини міжнародної міграції можна розглядати у контексті різних факторів, які стимулюють або відштовхують індивідів від переселення. Економічні фактори, такі як можливості працевлаштування та заробітна плата, часто визначають рішення мігрантів. Політичні конфлікти, екологічні проблеми та інші соціальні чинники також впливають на процеси міжнародної міграції.

Міжнародна міграція має важливий вплив як на країни-донори, так і на країни-реципієнти. Вона може забезпечити робочу силу та вплинути на економічний розвиток країн-реципієнтів, але також створювати соціальні та культурні виклики.

3. Визначено методичні підходи до дослідження місця Австралії в міжнародних міграційних процесах. Задля виконання завдань кваліфікаційної роботи магістра і досягнення мети нами було використано історичний метод, метод узагальнення, графічний метод тощо. Також у другому і третьому розділі роботи використано економіко-математичні методи.

4. Проаналізовано сучасні тенденції розвитку міжнародних міграційних процесів. Міжнародні міграційні процеси є багатограними,

зумовленими економічними, геополітичними, екологічними, демографічними, технологічними та політичними факторами.

Характерна риса міжнародних міграційних потоків – їхня різноманітність. Різноманітність причин міграції, демографічних характеристик та навичок мігрантів, їх правового статусу, становища та перспектив. Країни походження та країни призначення мігрантів зустрічаються серед країн із будь-яким рівнем доходу. США, Німеччина та Саудівська Аравія залишаються основними країнами-реципієнтами мігрантів. Провідними країнами походження мігрантів є Індія та Мексика.

5. Встановлено особливості участі Австралії в міжнародних міграційних процесах. Австралія входить до числа десяти основних країн, що приймають міжнародних мігрантів. Історично склалося так, що щороку більше людей іммігрує до Австралії, ніж емігрує з неї, що означає, що закордонна міграція є значним джерелом приросту чисельності населення Австралії. Дані про закордонну міграцію в Австралії демонструють мінливість у часі через постійні зміни глобальних і внутрішніх факторів, що впливають на міграцію. Пандемія Covid-19 значно вплинула на міграційні процеси Австралії, скоротивши надходження мігрантів до країни до рекордно низького рівня. Але наразі відбувається відновлення показників прибуття мігрантів до Австралії. Основними країнами походження іммігрантів в Австралії є Англія, Індія та Китай. Самі ж австралійці емігрують, переважно, до Великої Британії, США, Нової Зеландії, Японії та Канади,

В Австралії наразі значна кількість віз для роботи та навчання є тимчасовими, а шляхи до постійної міграції, місця проживання та отримання громадянства є складними та тривалими.

6. Досліджено наслідки міжнародних міграційних процесів для Австралії. Експерти вважають, що для Австралії позитивний вплив економічної імміграції особливо виражений у чотирьох сферах: населення; фінансовий вплив; продуктивність та інноваційність; зайнятість іммігрантів і результати ринку праці.

Тим не менш, в Австралії існують проблеми в рамках існуючих політичних механізмів, зокрема: поводження з тимчасовими мігрантами на робочому місці; складність переходу на постійне місце проживання для тимчасових мігрантів; роль імміграції у вирішенні нестачі навичок і потреб ринку праці; а також недостатнє використання навичок іммігрантів і гендерні упередження в оцінці навичок тощо.

7. Оцінено результативність міграційної політики Австралії. Розраховано міграційне сальдо та міграційний обіг, коефіцієнт інтенсивності прибуття та вибуття, коефіцієнт інтенсивності міграційного обігу, коефіцієнт інтенсивності чистої міграції та коефіцієнт ефективності міграції. Хоча у цілому показник коефіцієнту ефективності міграції Австралії достатньо високий (за винятком кризових років через пандемію коронавірусу), існує низка проблем, які потребують якнайшвидшого рішення.

Систематизовано основні проблеми та недоліки міграційної програми Австралії. До них, наприклад, можна віднести зменшення кількості кваліфікованих мігрантів, складність системи міграції, високу вартість та тривалість процедури отримання візи, підвищення ризику експлуатації, з яким стикаються трудові мігранти тощо.

8. Узагальнено рекомендації щодо підвищення ефективності системи міграції в Австралії. Міграція може підтримувати Австралію, компенсуючи старіння населення, покращуючи економічні результати, такі як продуктивність і рівень життя. Успішне планування міграції враховує склад і рівень кваліфікації заявників-мігрантів. Постійні мігранти, відібрані за допомогою навичок, забезпечують у середньому вищі економічні та фінансові дивіденди, ніж ті, хто прибуває через сімейні візи і гуманітарну програму.

Уряд Австралії розглядає три важливі зміни в політиці реформування міграційної системи: надавати пріоритет людям, які потрібні для розвитку економіки Австралії; зробити процес міграції простим для мігрантів і

ефективним для роботодавців; досягнення результатів для Австралії та мігрантів після прибуття

Рекомендації та заходи щодо підвищення ефективності системи міграції в Австралії, серед іншого, включають, наприклад, зробити візи, спонсоровані роботодавцем, доступними для працівників усіх професій, за умови, що робота оплачується щонайменше 85 тис. доларів на рік; дозволити працівникам із візою тимчасового кваліфікованого працівника змінювати роботу без втрати візи, якщо вони знаходять кращі можливості в Австралії; пропонувати акредитацію роботодавцям, які спонсують високооплачуваних працівників, і надати акредитованим спонсорам такі переваги, як п'ятиденний термін оформлення візи та менше перевірок при переміщенні всередині компанії; уникати розширення міграції менше кваліфікованих економічних мігрантів; інвестувати значні кошти у покращення ІТ-систем в Міністерстві внутрішніх справ для поліпшення обробки віз тощо. Також потрібно переглянути політику щодо мігрантів-студентів, підтримувати іноземних студентів з найбільшим потенціалом для досягнення успіху на ринку праці в Австралії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Мульська О. П. Сутність і каузальність міграційних процесів і макроекономічних параметрів. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права*. Серія економічна. Серія юридична. 2021. Вип. 28. С. 48–55. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.5075172>
2. Massey D.S., Arango J., Hugo G., Kouaouci A., Pellegrino A., Taylor J.E. Theories of international migration: A review and appraisal. *Population and Development Review*. 1993. № 19(III). Р. 431-466. URL: https://isfcolombia.uniandes.edu.co/images/2019-intersemestral/14_de_junio/Theories_of_International_Migration.pdf
3. Бортник Н., Єсімов С., Мороз Н. Міграційні процеси: поняття, сутність, сучасний стан. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2017. № 884. С. 64–71.
4. Калина А.В. Ринок праці (національний та міжнародний аспекти) : навч. посібник. Київ, 2010. 222 с.
5. Позняк О.В., Лібанова Е.М., Малиновська О.А. Населення України. Трудова еміграція в Україні: монографія. Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М.В.Птухи НАН України. Київ, 2010. 233 с
6. Савчук А.В. Розвиток інтелектуальної міграції в умовах діджиталізації світової економіки : дис. ... канд. економ. наук : 292-міжнародні економічні відносини. Київ, 2021. 281 с.
7. Романюк М.Д. Міграції населення України за умов перехідної економіки: Методологія і практика регулювання. Львів: Світ, 1999. 292 с.
8. Stouffer S. Intervening Opportunities: A Theory Relating Mobility and Distance. *American Sociological Review*, 1940.
9. Lee E. A Theory of Migration. *Demography*, 1966. 3. Р. 47-57.
10. Зима О.Г., Птащенко О.В., Яковлева О.Ю. Трансформація міграції населення в умовах глобалізації: стан та тенденції. *Вісник Східноукраїнського*

національного університету імені Володимира Даля. 2023. № 2(278). URL: <https://journals.snu.edu.ua/index.php/VisnikSNU/article/view/673>

11. Сардак С. Е. Сучасна проблематика міжнародного руху людських ресурсів: міграція, туризм, транзитно-професійні переміщення, віртуальний міжнародний рух. Інвестиції: практика та досвід. 2015. № 15. С. 11–14.

12. Іващук І. О., Стахова Н. В., Живко М. А. Міжнародні міграційні процеси : навчальний посібник. Тернопіль. : ЗУНУ. 2022. 204 с.

13. Томашук І. В., Болтовська Л. Л. Міграційні процеси у контексті глобалізації світової економіки. *Економіка та суспільство*. 2022. № 40. С. 64-75.

14. Міжнародні економічні відносини: підручник / За редакцією А. П. Голікова, О. А. Довгаль. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. 602 с.

15. Голіков А. П. Економіко-математичне моделювання світогосподарських процесів: навч. посіб. К.: Знання, 2012. 222 с.

16. Герасименко С. С., Головач А. В., Єріна А. М. Статистика: підручник. К: КНЕУ. 2000. 467 с.

17. Литвинова О. Б. Економіко-математичне моделювання міграційних процесів регіону. *Причорноморські економічні студії*. 2017. Вип. 13(1). С. 169-173. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/b ses_2017_13%281%29__39

18. Сутність міграції населення і їх класифікація. URL: <https://studfile.net/preview/5130045/>

19. Poznyak O., Malynovska O. An assessment of the collection, distribution, storage and analysis of migration information in Ukraine. URL: <https://ukraine.iom.int/uk/resources/otsinka-poryadku-zboru-rozpodilu-zberihannya-ta-analizu-informatsiyi-u-sferi-mihratsiyi>

20. World Migration Report 2022. URL: <https://publications.iom.int/books/world-migration-report-2022-chapter-1>

21. World Development Report 2023: Migrants, Refugees, and Societies. URL: <https://www.worldbank.org/en/publication/wdr2023>

22. The International Organization for Migration. URL: <https://www.iom.int/who-we-are>
23. Migration and Development Briefs 38. 2023. KNOMAD. URL: <https://www.knomad.org/publication/migration-and-development-brief-38>
24. Migration in Australia - statistics & facts. URL: <https://www.statista.com/topics/5307/migration-in-australia/#topicOverview>
25. Overseas Migration. The Australian Bureau of Statistics. URL: <https://www.abs.gov.au/statistics/people/population/overseas-migration>
26. Australia's Population by Country of Birth. URL: <https://www.abs.gov.au/statistics/people/population/australias-population-country-birth/latest-release>
27. Australia. International Migration Outlook 2022. URL: <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/796ffc4e-en/index.html?itemId=/content/component/796ffc4e-en>
28. Tazreiter C., Burridge A. Fault-lines in temporary migration schemes: The case of Australia and the legacies of settler-colonial mentalities in the exploitation of temporary non-citizens. *International Migration*. 2022. 60. P.85–92. URL: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/imig.13015> Available from: <https://doi.org/10.1111/imig.13015>
29. Crock Mary, Christopher Parsons. Australia as a Modern Migration State: Past and Present. Background paper prepared for World Development Report 2023. World Bank, Washington, DC. URL: <https://thedocs.worldbank.org/en/doc/659cc1ee23366043a8581072c718b531-0050062023/original/Australia-and-Migration-2022-23-FORMATTED.pdf>
30. Haydar Nour. Clare O’Neil Pledges an Overhaul of Australia’s ‘Broken’ and ‘Backwards’ Migration System. *bc.net.au: News*. 2023. URL: <https://www.abc.net.au/news/2023-02-22/clare-oneil-migration-economic-impact-work-to-do/102007886>
31. Оленін Д. Є., Шуба М. В. Особливості залучення висококваліфікованих трудових мігрантів: досвід Австралії. Актуальні проблеми світового господарства і міжнародних економічних відносин.

Матеріали XVIII науково-практичної конференції молодих вчених 21 квітня 2023 року. – Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2023. 158 с. С. 98-100. URL: [http://international-relations-](http://international-relations-tourism.karazin.ua/themes/irtb/resources/e7f3600478e7b1b83cfd7f18d6dafbe2.pdf)

[tourism.karazin.ua/themes/irtb/resources/e7f3600478e7b1b83cfd7f18d6dafbe2.pdf](http://international-relations-tourism.karazin.ua/themes/irtb/resources/e7f3600478e7b1b83cfd7f18d6dafbe2.pdf)

32. Wright Ch. F., Clibborn St., Piper N., Cini N. Economic migration and Australia in the 21st century. 2016. URL: <https://www.lowyinstitute.org/publications/economic-migration-australia-21st-century>

33. McDonald P. International migration and employment in Australia. *Population Review*. 2015. 54(2). P. 1–12.

34. Taksa L., Groutsis D. Managing diverse commodities? From factory fodder to business asset. *Economic and Labour Relations Review*. 2010. 20(2). P. 77–97.

35. Review of the Migration System Final Report. 2023. Department of Home Affairs. URL: <https://www.homeaffairs.gov.au/reports-and-pubs/files/review-migration-system-final-report.pdf>

36. Roslyn Cameron. Responding to Australia's regional skill shortages through regional skilled migration. *Journal of Economic and Social Policy*. 2011. 14(3). P. 1–33.

37. Andrew J. Taylor, Lauren Bell, Rolf Gerritsen. Benefits of skilled migration programs for regional Australia: Perspectives from the Northern Territory. *Journal of Economic and Social Policy*. 2014. 16(1). P. 1–23.

38. The fiscal impact of immigration in OECD countries. URL: <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/4ccb6899-en.pdf?expires=1669952478&id=id&accname=ocid195787&checksum=892509B3E930A8C66B95D831F6135678>

39. Paul H. Jensen. Understanding the impact of migration on innovation. *Australian Economic Review*. 2014. 47(2). P. 240–250.

40. Gaule P., Piacentini M. Chinese graduate students and US scientific productivity. *Review of Economics and Statistics*. 2013. 95(2). P. 698–701.

41. David C. Maré, Richard Fabling, Steven Stillman. Innovation and the local workforce. *Papers in Regional Science*. 2014. 93(1). P. 183–201.
42. MacKenzie R., Forde Ch.. The rhetoric of the “good worker” versus the realities of employers’ use and the experiences of migrant workers. *Work, Employment & Society*. 2009. 23(1). P. 142–159.
43. Native-Born Employment. URL: https://www.oecd-ilibrary.org/social-issues-migration-health/native-born-employment/indicator/english_9e33a6ea-en?parentId=http%3A%2F%2Finstance.metastore.ingenta.com%2Fcontent%2Fthe-maticgrouping%2F443b6567-en
44. Foreign-born employment. URL: <https://data.oecd.org/migration/foreign-born-employment.htm>
45. Ізюм А. О., Шуба М. В. Фактори імміграційної привабливості Канади. *Бізнес Інформ*. 2021. №12. С. 41–47. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-12-41-47>
46. Native-born unemployment. URL: <https://data.oecd.org/migration/native-born-unemployment.htm#indicator-chart>
47. Foreign-born unemployment. URL: <https://data.oecd.org/migration/foreign-born-unemployment.htm>
48. Docquier F., Ozden C., Peri G. The labour market effects of immigration and emigration in OECD countries. *The Economic Journal*. 2013. 124(579). P. 1106–1145.
49. Australia – population, total. URL: <https://data.worldbank.org/indicator/SP.POP.TOTL?locations=AT-AU>
50. Overseas migration drives Australia's population growth. URL: <https://www.abs.gov.au/media-centre/media-releases/overseas-migration-drives-australias-population-growth>
51. Pandemic blows hole in Australia population goal but migration recovering. URL: <https://www.reuters.com/world/asia-pacific/pandemic-blows-hole-australia-population-goal-migration-recovering-2023-01-06/>

52. As if we weren't humans: The abandonment of temporary migrants in Australia during COVID-19. MWJI, 2020. URL: <https://www.migrantjustice.org/covidreport>

53. COVID-19 Slashes Immigration into Australia. URL: https://www.voanews.com/a/covid-19-pandemic_covid-19-slashes-immigration-australia/6207270.html

54. Interim Report of the Inquiry into Australia's Skilled Migration Program. URL: https://www.aph.gov.au/Parliamentary_Business/Committees/Joint/Migration/SkilledMigrationProgram/Report/section?id=committees%2Freportjnt%2F024650%2F76420

55. Department of Home Affairs. Australian Government. URL: <https://www.homeaffairs.gov.au/home>

56. A Migration System for a More Prosperous and Secure Australia. Outline of the Government's Migration Strategy. 2023. URL: <https://apo.org.au/node/322473>

57. Coates B., Wiltshire T., Reysenbach T. Australia's migration opportunity: how rethinking skilled migration can solve some of our biggest problems. Grattan Institute. URL: <https://grattan.edu.au/report/australias-migration-opportunity-how-rethinking-skilled-migration-can-solve-some-of-our-biggest-problems/>

58. The Committee for Economic Development of Australia. Duty of Care: Aged Care Sector in Crisis. 2022. URL: <https://www.ceda.com.au/ResearchAndPolicies/Research/Economy/Duty-of-Care-Aged-Care-in-Crisis>.

59. 2023 Intergenerational Report. URL: <https://treasury.gov.au/publication/2023-intergenerational-report>

60. Varela P., Husek N., Williams T., Maher R., Kennedy D. The Lifetime Fiscal Impact of the Australian Permanent Migration Program. The Treasury. 2021. p. 44. URL: https://treasury.gov.au/sites/default/files/2021-12/p2021-220773_1.pdf

61. A migration system for Australia's future Discussion Paper. 2022. URL: https://www.homeaffairs.gov.au/reports-and-pubs/files/reviews-and-inquiries/discussion_paper.pdf
62. Wood D. Think big: a new mission statement for Australia. Grattan Institute. URL: <https://grattan.edu.au/news/think-big-a-new-mission-statement-for-australia/>
63. Migration Program planning levels. Department of Home Affairs. URL: <https://immi.homeaffairs.gov.au/what-we-do/migration-program-planning-levels>
64. Coates B., Wiltshire T., Reysenbach T. Graduates in limbo: international student visa pathways after graduation. Grattan Institute. URL: <https://grattan.edu.au/report/graduates-in-limbo/>
65. Кваліфікаційна робота магістра : методичні рекомендації до виконання (для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності «Міжнародні економічні відносини») / уклад. Л. І. Григорова-Беренда, О. А. Довгаль, Н. А. Казакова, С. А. Касьян, Н. В. Непрядкіна, О. В. Ханова. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. 44 с.